

IDAZKOLA TA BANAKOLA: OKENDO, 22 - **SAN SEBASTIAN** - TEL. 26666 - PREZIOA 4 PEZETA

Paulo VI-garrenak garbi esan du Ginebra-n: «Lan-saillean, aurrena gizona da. Gizona da lan egiten duana, ta gizonarentzat ari da lanean». Au dala ta, Ginebra-ko O. I. T. elkartek argazki au azaldu du «Gelago ez olakorik» izenpuruarekin. Argazkiko mutiko auek orain irurogei ta amar urte mina-lanetan jarduten ziranak dira. **GELAGO EZ OLAKORIK!** Mutikoak eskola-lanetan jardun bear dute. Ez, inundik, industri-lanetan!

- Gubernuak, karlistak Montserrat-eko Santutegiak barneratu egin zituzten bilerak debekatu egin du. An bildu o duen Puzos Kataluña-ko karlistak.
- Madrilgo «PUERBLO» egunkariaren orrietan, «Dentro y Fuera» izenburuko idazlan bat azaldu du Emilio Romero-ek. Au die izenburuz: «Enen-eko etxeko egin zaigu, aita fanjantzia ta semea marxista gertatze. Edota-aita «ARRIBA»-ren irakurle ta semea «Cuadernos para el Diálogo»-ren irakurle izateko.
- Auzitegi Militar batek, Auzi Labor batean, bilbo-ko Gotzaitzaion sartuta egin diran bost apizil, arma eta amabi urteko kartelzeta-egonaren itxi.
- Espainia-ko Gubernuak Gibraltar-ko mugak itxi ondoren, langille premia zuzentzeko, bi milia arabitar baino gehiago ekarri dituzte Marueko-etik, espainiar langileak utsik laga dituzten lekua betetzeko. Oraindik Malta ta Afrika-tik langille gehiago ekartzekotan dira.
- URSS-ek, Europa-ko Partidu Komunisten Batzarrean, Mao-Tse-Tung-en Gubernu-jokaera gaitzestea iritzi du.

• «Lan-saillean, aurrena gizona da. Au ertilar, naiz esku-langille dala; nagusi, naiz langille, naiz nekazari dalarik, esku-lan edo buru-lan zalea dalarik, gizona da lan egiten duana; gizonarentzat ari da lanean. Bukatu da beraz, lana gizonaren gain jar-tzea. Teknika ta diruketaren aurretik dagoena, gizo-na da» (VI-garren Paulo-ren itzak Ginebra-n).

- Salbador Pánikerr-ek, «Conversaciones en Madrid» izenburuko liburu bat argitaldu du. **Liburu orretan, Espainia-ko 24 politikorekin** izan dituan izketaldiak ekartzen ditu. Politikauk alderdi askotakoak izan dira ta liburuak egundoko arrera izan du jendearen artean. Onek au erakusten digu: gure artean jendea gaur oso kezkatuta dagoela politika arazoeikin.

- Florida-ko Estadauak, Cabo Kennedy-ri bere izena kendu ta lengo izen zaarra, «Cabo Cañaveral» izena, itzul dezaioleta eskatu du. Ori Edward Kennedy senatoreari bestela ezpaderizkio. Aideko Lan-lekuari utzi nai diote Kennedy zararen izena.

- Eskoria-ko erri nagusi dan Edimburgo-n, 15-19 urte bitarteko 500 nexken artean, beti da norbait bere burua iltzeko edon edo benenoa artzen duana. Bere azken txar ori, geienetan maitasun-gaietan okerran bat izan dualako biltzaian du.

- 36 lurralde neutralek, Belgrado-n, datorren uztaillean izango dan billerarako izena eman dute. An aztertuko diran gai nagusiak, auek izango dira: pakea nola gorde ta indartu; lurraldeen askatasuna nola zaitu; ta erri atzeratuak nola aurreratu.

- **Mosku-ri asko komeni zaio Tokio-ekin adiskidetasuna estutzea.** Ta au geroago ta geiago bear du, Onela ipar-amerikarren eragiña Itxas Barean eta Asia-n Txina-k duan sarbidea, gutxitu egin bai-ditezke.

- Donostia-n izango dan Zine-Jaialdirako aukeratuak gelditu dira «El cadáver exquisito» ta «Los desafíos» izeneko pelikulak.

- Datorren Urriletik aurrera, telebistan egingo dan zabalkundea, onenbeste kostako da: Anuntzio edo iragarki laburrera, gutxienez 15 segundukoa izango da, ta iru minutuko luzerakoa geienez. Anuntziorik merkenak, 15.300 pezeta balioko ditu; ta garestienak prezio bakarra izango dute: 91.800 pezetakoa bera.

- **Españaiko Gotzai batek esan duenez, Eliza ta Estdaduren artu-emanak lau oinarriren gainean landatuko bakoiko dira:** 1.ª) Gizarte biak elkarrengandik ongi bereziak eta banatuak jarri bear dira. 2.ª) Baikoitzaren saillean bakoitzaren eskubide osoa ezagutu. 3.ª) Irakaskintza, ezkontza ta beste bien mendeko gaietan, itunbena sortu bear da. 4.ª) Guzien onerako diran gaietan, elkarren lagun joka bear dute.

- **Biafra-n oraintsu askatu dituzten amalau tekniku italiarrak Aita Santuarekin egon dira gabeko amabietan.** Beñiere etzan orainarte ordu orretan Aita Santuarekin egoteko erabakirik artu.

- **Europarrak «Atlantik-Elkartasun» barruan esku geiago artzeko ordua da,** —esan du Blumenfeld alemanak. Au demokristauen diputatua da. Oraiñarte, Ipar-Ameriketa izan baita ortan eskua geien sartu izan duana.

- Torrejon de Ardoz-ek, Madril-dik kilometru gutxitara dagoen ipar-amerikarren guda-lekuak, erabaki bat eskatzen du. Orren uretan dagoelarik, Madril/entzat arriskua sortu baitezake. Leku ori sal-erosketarako gorde diteke; onela Barajas-ko Aide-kaia arindua gozdituko litzake, beste onen laguntzarekin. (LA VOZ DE AVILES).

ZERUKO ARGIA'ren bidez, zure etxera bialduko zaizkizu, zuk nahi dituzun liburu ta liburuxka auek;

☐	6-garren Paul Aita Santua ta «Il-garren Batikano» Batzarrak: Yurre'tar Yulen A.	90
☐	«Lourdes'ko Ama» - Euskal Meza. P. Francisco de Lazcano. Donosti'ko Eliz-barrutian loratua.	35
☐	Kontu zarrak eta kontu berriak. Edic. «Apakia».	5

☐ **Gazteen Biblia.** F. Hoffmann eta Ondarrabi-ko F'ren itzak,
eta A. Zugasti'k euskeratua 250

Egunetan aitzen-aitzen joan zaigu OLAIZOLA JOXE. Bera beteko gizona!... Burutik oinetaraino gizona!... Euskaltzale jatorra ta Euskaltzaindiko laguna zan bera. Ernani'ko seme argi au 1883'garren urteko ibeltzaren 27'an jaioa genduan. Beraz larogei ta sei urteak ondo beteak zituan Jaunak dei egin dihonean.

Zein zan Olaizola'tar Joxe?...
Nork eztaki gure artean?... Juan
San Martin'ek orainsu argitaldu
duan "Escriptores Euskericos" ize-
neko liburuan, ederki jarriak dago,
Joxe Olaizola'ren lan-zerrenda. Mu-
sikalarí bikaina, azken urte auetan
ere, Euskal Abesti Lehiaketetan a-
urrenengo sariak irabazten ikusi de-
gu.

Gaurko gazteei Fede ori galdu diotenak, nolako kaltea egin dien an ikusten zan. Alako fede sendoa; alako siniste oinarritua, ezta gaur leku askotan billatzen. Eta ala joan da OLESKARI ZAARRA'ren egile argia mundu ontatik Jainkoaren argi betean.

Ta bere abestiei, berak jartzen
zizkien itzak ere. Olerkari izan de-
gu. Euskal-idazle, antzerkigille ta
zer ez?...

Gerrate aurretik, sarri Donostia-ko Udaletxean ziñegotzi izana, etzuan lan gutxi egin Euskal-Oiturrak, dantza, eresi, antzerki, euskal-jai ta bertsolari-saioak aizatze-ko ta arrotzeko. Ta Jaunak eraman di-gu!...

ZERUKO ARGIA'k bere idaz-
leen artean maite-maite zeukan.
Eta eriotz berriak illundu digu be-
netan gure biotza.

Oraindik luzeago ari bearko de-
gu lagun maitea aitatzen. Gaur bere
il-berriak nastu digu gure barru gu-
zia. Geroko urteak adieraziko digu-
te ondo, nolako laguna galdu de-
gusi eta nolako semea joan zaion
Euskal-Erriari!

JOXE OLAIZOLA! Agur, laster arte!

Munduan lenbiziko biotz-
txertaketa egin zuan osagi-
lle aipatua Donostian izan da
«Mediku-Zinema - Elkartearen
Egunaldiak» dirala-ta. Bar-
naldun osagileak Donostian bi-
egun igaro ditu ta erriko ai-
pamenak jaso ditu, bai agin-
tarien aldetik eta baita erri-
xeak eskeinutakoak ere.

ZOKO TA OSTIZ

**ZOKO
TA
OSTIZ**

Xabier-en berebiziko ezkontza izan da. Españi osoan famatuak diran bi nappar-seme ezkondu dira: Zoko ta Maria Ostiz. «Real Madrid»-eko futbolista sonatua lenengoa, Españiñko ostikolaririk bikainenetakoa, noski. Ta kantari fiña neska, Maria Ostiz.

BERTSO BERRIAK

Ilun eta goibel dago Donosti'ko Añorga ballara.

Utsune aundi bat utzi du bertan ain maila ta ixtimatu zan Silbestre Igoa gizon gazteak.

Ostikolari (futbolista) entzute-sua izan zan bere garailan.

Bat-bateko gizona; gizon osoa, ezagutu zuten guziak alortzen dutenez.

Manuel Matxain, Aiete'ko bertso-jartzalle bizkorak, berri mingotza jakin zun bezin azkar, ondoren irakurriko dituzten bost bertso anek moldatu zituen:

Gizonak egitarren beti mila anets, eriotzak mendean artzen gaitu errez. Sinsitu bear degu guk egi au fedez; nazi gaur gañezka egon osasun da urrez, biar egon gindezke tapatuak lurrez.

Eriotzak ez du begirutzen zein eta nolakoa dan. Beretzat ez dago aundi, txiki, aberats, beartsurik.

Jaungoikoa bakarrik dala beti-koa, agertzen digu Matxain'ek:

Gure lagun bat ba-da zerura Igoa, Añorga'ko semea, Silbestre Igoa. Eriotzantzat berdin, izan mutikoa, edo gizon aberats izen aundikoa. Jaungoikoa bakarrik baña betikoa.

Txit gol-mallan egona ostiko jolasan, amaika idatzia da bere gorantz; leiala ta umilla kalean da plazan, berdin lagunartera inguratzen bazan, berdifrik etzuenan nere ustetan zan.

Kupira gabe lanean ari zan Igoa'ren ama alarguna, familia aurre-ateratzeko.

Silbestre Igoa'k, Valencia'ko eki-poan lenengo txanponak irabazi

zitunean, danak amaren izenean jarri zituen.

«Ez da olako asko gaurko egunean», esaten digu Aiete'ko bertsolariak:

Ama alargundua; ta gogor lanean. Silbestre Valencia'k artu zuenean. Ta lenengo txanponak jaso zitunean, danak jarri zituen bere izenean, ez da olako asko gaurko egunean!

Gure azken egun eta orduaren berri Jaunak bakarrik dakilla, adierazten digu oraingo ontan. Ikus dezagun nolatan:

Zu denbora askoan egon zera galzki. Jaunaren naia ala izango zan, noski. Iltzeko jalo giñan aundi eta txiki; eguna ta ordua Ark bakarrik daki, infor ez da betiko; or gaituz aurki!

Askotan guri begiratu, gure jokabideak ikusita, ez dirudi iltzeko jalo giñanik. Orretaz ondo aztuta ibiltzen gera zenbait polaretan.

Matxain'ek erabaki egiten du bertsoa; esan egiten ditu gauzak, eta txukun esan ere.

Au izan berriz bertsolariaren egiteko nagusia.

Aita Zabala'k, «Auspoa» bilduman argitaratu bertso du Matxain'en bertso liburuak.

Izenburu au darama: «Uste Gabean».

Eskuratu zazu liburu au, bertsozale zeran irakurle zintzo orrek. Gozamen ederra nabaltuko dezu bere errialdetan barrena. Etaizazu damutuko erosketa egiña.

Len eta orain, oso kontalake ditugu Matxain bezelako bertso-jartzalleak. Ondo konturatuak daude ontaz «ZERUKO ARGIA» ren irakurleak.

Emen azaltzen baltira Matxain'en bertso geienak.

EIZMENDI'AR INAKI
Basarri

NERE BORDATXOTIK

Ondo ezagutzen det zenbait euskaldunen pentsaketako modua.

Gure jolasak, gure deportea, nekazaritza gaiak eta abar aitzatze, denbora alperrik galtzea da.

Dantzariak, bertsolariak, aizkolariak, arijasotzalleak eta abar gai artuta idatzi?

Ori bai dala atzera bizi izatea; ori bai dala munduaren gaurko ardatzari ez eldu nai izatea.

Goi-goiko kulturari sartu bear degu.

Gizarte gaiak, ekonomi gaiak, filosofi gaiak, erabili bear ditugu, ezer izatera irixi nai badegu.

Erri xarekin ez degu ezertarako kontatu bear. Itotzen utzi bear diogu, intzik eta euririk artzen ez dun landareari bezela.

Galurteki gaitur ibili bear degu, beetko ordekeri begiratu gabe.

Ortan dago gure salbazioa. Beste gañontzean, gureak egin du.

Auxe da, zoritzarrez, bat baño gaigoren pentsakera.

Ta... nik galdera bat egingo nuke:

Ainbat millaka urtez euskerak bizirik irauin badiu, 1969'garren urtean irindik amasa be-ekin hadu (nazi ta estutzen asia), ez ote zaio erri xeari zor?

Gure baserriak, gure arrantzeak, ta gure euskal langille zintzoak izan ez pallira, biziko al zan gaur euskera?

Gizaldi zear, euskaldun kulturadunak, euskaldun ikasleak, ez al dira izan euskeraren etsailek aundienak?

Zer egin zuten bere alde?

Amarretiki bederatzi ez al zuten gutxietsi, baztertu ta jipolitu?

Aita Laramendi'ren «Corografía de Guipúzcoa» deritzan liburu irakurri besterik ez dago. An ikusten da andoaindar argiak garai artako jende ikasitoki tratatzen dun.

Toki onean uzten ditu euskerari ainbat kalle egin zioten orduko sormolari irakatsak; euskerak lanzen mintutirik gabe, kulputatik ainbat kirtenkeri esaten ziuzutenak.

Erdaz pentsatu, erdera landu, ta... derriorra zutelako, euskeraz mintzatu bear euskaldun utsa zan erriaren aurrean. (Euskeraz, edo euskera izeneko izkuntza batean beintat).

Apaiz bat, lege-gizon bat, notario bat, edo obispo bat, nola salatuko ziran ba gurasoengan.

dik artutako izkuntza lantzen?

Elizek toki txarrean!

Ba-zuten aurreragoko egitekorik!

Danetik eduki bear da botika batean.

Erri bat danon artean osatzen degu. Aundi, txiki, aberats, beartsu, jakintsu ta ezjakin, kulturadun eta kultura gabeko.

Ez da dudarik beti aurrera begiratu bear degula. Matxain'ek lengoan zion bezela, «ardo gutxiago ta eskola gelago» bear ditugula.

Lengo malletatik askotako igotxo gezanarren, gero ere mallak eta kaseak beti izango dira.

Begirapen eta itzal ikaragarria bear diogu aurrekoetatik artu degun guziari.

Aizkolari, bertsolari, pelotari, dantzari, demalari ta gañontze-koak erabat gaitzen diranean, erri xea zero erderangana uzartzen danean, erri bat izan zana, esan bearko degu.

Sarritan esan dedenez, arkitiko utsak ez dute etxerik egingo.

Arotz, igeltsero, linternerero ta abar, derriorezkoak ditugu.

Bakoitzak bere tokia bete bear du etxe bat zutitzeke.

Bakoitzak bere tokia bete bear du, balterre, erri bati bizirik eutsi nai badiogu.

Ugaldu bitez oparo kultura ta kulturadunak.

Pentsa, ordea, danak ortara irixterik ez dagola. Izan begirapena eskallertan goieneko mallara igo ezin diranentzat.

Erri xear, erri apalak, salbatu du euskera; ark eutsi-erazi dio bizirik.

Beto kulturadunak, betoz jakintsuak alik eta ugarien, baña erri xeari laguntzera ta esku ematera, ta ez burutik beera joztera.

Garagarrilla'ren zazpigarren gaba.

Tenerife'ko zexen plaza jendez gañezka. Sarrera danak salduak.

Gure Joxe Manuel Ibar «Urtain'eko», menderatu du amabosgarren gizona.

Aixa ta errez menderatu ere.

Jolasako lana beretzat.

Velasco jauna zan «Urtain'eko» bozeoko lezioa ematekoa. Batekoz bestera iten ziran gauzak.

Ikaslea izan zan maixuari lezioa eman ziona.

Beste amaikatxori gerta bear zaio oraindik Velasco'ri gertatu zaiona.

Velasco zala bozeo lana erakutsiko ziona, ainbat jakinda, zer arrane da orri gertatu zaiona?

Gure «Urtain'eko» danbatekoa ez da izango gauz ona, bapo etzanda gelditua da amabosgarren gizona.

Indar berezi, aparta baitu gure Jainkoak emana, guziz erriki izaten det nik aurrean gertatzen dana.

Beltz edo zuri; belga, espagnol frantzes edo alemana, lurrik jo gabe ez da gelditzen «Urtain'eko» jotzen duana.

Konturatu naiz kontrarioak zer maliziak dituzten. «Urtain'eko» ondo asko ba-daki oieri egoak moztzen.

Ainbat urtean ibili dira ikasteak ikasten, baña ez uzten gure gizonak dakitenik erakusten.

Begirik dunak ikusi beza; setak ezaftu balio, amaikatxori zer pentsatua «Urtain'eko» emango dio.

Ainbeste indar duen gizonik espanta Europa'n jalo, urrena jartzen dietenari berdin gertatuko zala.

Zarautz'ko «Itxa» opena: Argitaldaria liburu berri bat eman du argitar.

Liburua: Izenburua: «Ikaste».

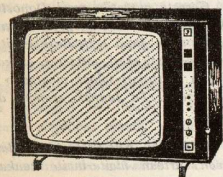
Eman ditekien izenik egokiena. Ortarkoxe baita liburu au: aurak, umetxoak, euskeraz ikas dezaten.

Irudi apain, ernegarriz jositako, Jose Antonio Perez Fabe jauna irudigillea. Koloretan egiña.

Irudiak laguntzalle aundiak dira umetxoak euskerara jartzeko.

Oso ondo egindako liburuak «Itxa» opena'ko plazara ateratu an. Ez det zalantzik euskal umetxoak arrera on egintzo diotela; pitxi mailagarri bat bezela artuko dutela. Ez dira agertzen beste lan batzutan bezin ugari, baña, nere ustez, «O» letrek dira liburu ontan sobratzen diranak, edo paltarik egiten etzutenak.

Baraxani

23.500 pezeta?

Ori bai len!...

ORAIN... EGUNDOKO TELEBISTA-ONTZIA EROS DEZAKEZU:

13.946 Pezetetan

LANTEGIAN BERTAN ZUZEN EROSI!...

PYRAMID TV

23 ONTZAOKA UHF
(Lege-marka)

BIKAIÑA, BIKAIÑETAN BADA; IDURI TA SOINU JATORRA. BI URTEKO BABES ETA ERANTZUPIDEA. AGERPEN IKUSGARRIA TA GAURKOENA. GEROKO KOLORZKO SAIOTERAKO AUKERAKOIA; BEREZ-ERAGINA; PRANTZIA'KO TELEBISTARAKO EGOKIA; KONPONKETAK EGITEKO ETXEAU DITU GIZON IKASIAK; ETA ORDAIN-TZEKO ERREZTASUNAK ERE. IZAN DITEZEN ONENAK DITU. ETA ERRIETARA ERAMATEAGATIK EZ DIRA PREZIOAK JASOKO.

Erakustegi ta salmenta:

Galdona

Avda. Madrid, 9

Urrutizhina: 26.991

DONOSTIA

Bodegón

Alejandro

Alejandro'ren Bodega dago Donosti'ko txoko baten, bein ezagutzen dutenak zintzo dakite aruntz joaten. Nal dan aukera ba-dezu beti jaten bezela edaten, oberik ezin arki ditek merke ta ondo ematen.

Fernán Calbetón, 4
DONOSTIA

Ez Merkenak

Bai Onenak!

Janari bidez izaten dira ganadu on, indartsuak. Eta nora jo jakin bear du baserriar burutsuak, Berebiziko aragi pillak; gañera esne putzuak, Oiek guziak berekin ditu Fanderia'ko pentsuak.

FANDERIA

ERRENTERI

Azterketak eta irakas- kintza burutsua

Maiatza ta garagarilla, ikasleen bildur-sasoia dira. Esamiña-illak bateak estuasun-aldi ta gabeko ikasaldiz astunduk. Zer gertatuko zai igarotzen diran egun larriak, zenezaten bezela, azken-esamiñari begira joeten diran orduak. Gero... or gelditzen da Agorilla, orain goan inisten ezitana konpontzeko. Ta bitartean udara-aldiko utsunea ta aztu-denbora.

Orainutsu arte, azterketa alako bildur-aldex artu oi zan[?] zokoratu ezin dan zoritxar bezela. Baiña poliki-poliki, gauzak obeto ikusten asi geranez, lengo bildur orren sustraia galzten etorri da. Azterketa, beraz, ikaslearen jakite-maila neurtzeko bide bezela, ez da bide egokitzat jotzen.

Au, garbi ikusi da Unibersidadeko jendearen artean egin dan azterketari eskerrak. Galdetuek izan diran eundik larogel ta amar ez dira esamiñaren aldekoak. Irakaslearen artean ere, egundik irurogei esamiñaren kontra daude. Ta arrazioak agirian daude. Esamiña, izan ere, ezta era egokia. Iru orduan eta nolani aukeraturako galdara batzen bidez, ikaslearen jakin-maila erabakitzea, ezta buruko jakibidea. Galdetuek erakutsi duenez: «batak eta besteak diote-nez, esamiñatan, suertak egiten du erdila. Jakitearen laurdena, ikasgria zerbait jakitak egiten du, ta beste laurdena, esamiñatzailearen eskutan gelditzen da».

Ta bidegabekeri bat izanez gain, bat ere protxurik gabeko jakebidea gertatzen da. Irakasle batek esamiñaren bearra izatea, arrigarria da. Urte guzian izan da ikaslearen aurrerapidea neurtzeko naikoa beta. Orain, une batean gelago ezagutuko al-du ikaslearen gaitasuna?... Bai, irakasleak ikaslea ezagutzen ezpada; baiña ez, gaurazko irakasle izan bada urtearen buruan. Beraz, azterketa, zozketa baten antzekoa da kontu au erabakitzeke.

Jokabide onen ondorenak bistan daude: or gelditzen da eragabeko ar-emana irakasle ta ikaslearen artean. Obeto esateko or degu irakasle ta ikaslearen arteko tratu-ik-za. Ta or aizatzen da ere, ikasle lana buruz egiteko arrisku. Buruz ikasi ta ikasbidea era atzeratu baten artik esegia utzi.

Azkenengo azterketa au, beraz, beste akats askoren lagun dela garbi agiri da. Ortik dator, denak mordoan ikasgelatara agertzea; ta bakoitzaren aletxo pillo orretan galdia gelditzea. Baita urte barruan asko klasera joete ibiltze ere.

GEROARI BEGIRA

Mundu zabalean ikusten dogu gaur egunean jenerazioen arteko burruka bat, agintarien eta menpekoen arteko zalapartak.

Lehenago baten esaten neban holakoak sortu dirala munduaren historiko momentu garrantzitsuetan. Hau da, kristianismoa, zabaldu zanean, protestantismoa sortu zanean eta marxismoaren zabalhundearen. Ideak barrikatu sortu ta behunkoak tope egitean.

Kristianismoa, protestantismoa, marxismoa... Ismo onek eron da bide munduaren historia bide barrietatik, lehen ezagunak ez zira-netatik. Baina, zein da gaurko dismo hori? Zein da gaur zabalean dagon ideal barria? Ikusi daigun astiro.

Dudarik ez dago zeozker eragiten dauka mundu zabalean intelektualen ezin egina, batez be gazteen artean, unibersidade ta seminariotan nabitzen dana. Baina zeozker hori zer dan jakitea, beste gauza bat da.

Nik esango neuke, ideal barri bat baido gehiago, dala oraingo estruktura ez onartzea. Ikusi, adibidez, Paris'eko mayatzako reboluzioa.

Paris'eko unibersidadeko agintari askok gura eben ikasleak alkar hizketak euki, baiña alperrik izan zan, ez egiteko nortzuk ziran rebeldeen buruak.

Paris'eko reboluzioa ez eben sortu sindikato batek, ez organiazio batek. Ikasleak urten ziran kalera millaka, gidari barik. Eta hori zan drama, ez egoila nortekin hitz egin. Kalera urten ziran joan ziran estruktura baten kontra, gaurko giza-terren aurka.

Munduan, ikaslearen artean nabitzen dan rebeldia La Habana'n. Praga'n edo Pekin'ean egindako planifikazio bateri jarraitzen dautsala esatea, gauza sinplegia da. Ez dira hori biltat behar sunren egileak, nahis eta handik su hori astindua izan.

Gazte intelektualak ikusi dabe giza-terren baten muka estuan, zuzentasun eza, ta horren aurka jago dira. Bere ondoren sortu dira kas-trismoa ta maioismoa ta batzuk eurenaganu dira. Baina rebeldia guztiak kas-trista ta maioista dirala esatea ez da egia.

Jakituria da egia biltatzea, Gan-

dhi'k esaten eban lez. Jakituta bat ez dago ifoiz zihur beregain dauka egia, berak dabilako egia, egi oson norbaitek izatea gauza gaxta, ia ezirria dala. Bi burrukan ba dagoz, egia ez da ifoiz alde baten barrikatu izango. Alde bakoitzak eukiko dau egi horren zati bat, eta burrukalari horrek, egia bakoitzak bere eskutan dauka sinistu beharrean; pentsauko ba eben bananduta dagoala, ez eben burrukan jardungo. Egia ez dalako harmaren bidez lortzen.

Egia ta zuzentasuna eskatuten dabe gazte intelektuak, anbesie maitzurkeri ta egoismo baktarituaz. Esan dogun lez, gazte rebelde horrein artean, gehienak ez dira ideal filo baten jarraitzaileak, ez dira kas-trista ta maioista. Eureka'ri askok rebeldia horretara bultzatuak izan dira agintari askoren erriagatilik.

Agintari batzuk uste izan dabe gastedi intelektuala zigorrez ixili-du araziko zala, ta ez da holan izan. Agintari horrein iritzian, rebeldienak dialogoa egitea euren agintearren kategoria galitzea zan. Eta hortan eor egogan.

Agintari bat gero ta gorago dago, jakituriaz ormiduta ba dago, ta jakituria da, aurrerago esan dogun lez, egia biltatzea. Ta egia biltatzeke, derriogorrezkoa da besteal entzutea.

Kapataz analifabetoak izaten dira buruaren ordez palua erabiltzen dabenak, euren menpekoak zuzentzeko. Palua da agintearren medio errezena, kategori txikiko-ena, ta gero, erabiltzen daunaren kontra bihurtuko dana.

Geroak esango dauku zelan amaituko dangaztediaren rebeldia hau, zein izango dan kas-trismo ta maioismoaren euren euren ganetik beste ideal zuzenago bat sortuko dan. Baina kontuan artu behar dogu ideal baten zabalkeran ez dirala bakarrik bultzalle bere alde dagozanak. Ideal baten zabal-kundearen parte handia dabe are-dien erroak, ekibokazioak.

Estrukturan aldakuntzak modu bitan lortu leizez, edo reboluzioez edo eboluzioez. Bigarren hau da hoberena, baina bide hontatik joa-tzeko derriogorrezkoa da agintari-aldetik jakituriz ormiduta egotea.

PEZTA BERRI

Javier Bello Portu, tolosar musikari pamatuak eraman nindun beste aldeko Euskalerrira Pezta berri, au da. Korputz ondoko igandez.

Ba genduan beste lagun bat. Jose Maria Gorrotxategi, tolosar argia, baiña on, pasaportia auztu egin zitiola eta etzian utzi pasatzen prantzez politziak.

Espeleta-ra igarotzen gelditu bear izan genuan. Usai gozozko belarrez ezaliek zeuden kaleak.

—Ba dator?

—Ba. Orainute erantzun ziguten. Kanpotarrek bakarrik espulotatzen. Erri osoa Jaunari laguntzen. Gazteak beren turuta, tanbor eta banderakin. Gizonetxoak berri denak errosarioa eskuan.

Andik, lasterrean, Eleta-n giñan. Prozezioa pelotaleku aurreko plazan zegoan une artantxe. Frontoian —pareta bakarrek—, iz abetsek ageri-agerian:

GANDEN GU

Erri osoa Osti Santuaren biran fede bizi-biziz kantari:

¡O mirakulu espantagarria...!

Bañan Eleta-ko Pezta berri ez dago emen, ataltxo onetan, osoan kontatzen. Ondarrabiko alardea gogoratu zitzauden.

Ispluz adonartutako buruko aundiak zemaiziten prozezio aurrekiko gazte bikaiak, soñuaren alde gisan mutil-dantzako pasoz.

Eleta-n ere. Espeleta bezela, guzien aurretik galterdi truri eta kasaka gorritzko gizona, adarbio sonbrero gorria eta aginte bastoiakin.

Eta Eleta-n, Espeleta-n bezelaxe, gizonetxo guziak errosarioa eskuan zutela.

Bai. Berriz ere, datorren urtean, jainkoak nai bida, Eleta-ra iritzi nai nuke Pezta berri egunez.

Eleta-tik Doneztiri eriritzoa. Bañan berandu. Orduantxe ari zan prozezioa elizaxoan sartzen. Emen ere, eliz barruan, euskerazko kantu ederrak entzun genitun.

Berriz ere aurrera. Yoldi-ko enparantzan. Eguerdia zan. Arritzekoa. Erritxo abetan, dirudienez, lengo ordu zaarretan bizi dira oraindik.

Yoldi-ko prozezioa ere bukatua zan. Mutillak, prozezio jantzi ikusgarriakin mutil-dantzari ari ziran neska-kakin batian.

¡Aiek mutillak! Ondarrabiko etxeroaren antzera jantziak. Bizarrik gabe, orixe, Aurreko mantala txuria eta urrezko letra aundiakin: IHS.

Burukoak berri ispluz eta Lurdes-ko Ama Birjñaren kristalezko kuadrato birbillaikin adonartutak. Bi kiloko buruko arrigarria.

Yoldi, beste Naparruko erri zoragarria. Basoz, zelaz, eta gorri-kolorezko lurretan mastiz inguratu zande.

Zu bezelaxe Yaso, Prantzizko Xabier, euskaldun santu mudiaren guraso erriya. Yaso-ko elizan Xabieren irudia dago gailen, eta aldamen Aita San Inazioarena. Aldare-aurre bira gizonen Naparruko armak, Naparruko bateak...

Gure erriaren ezaguerarik? Bai al-daukagu?

José de Arrese

KEZKAK

Euskaldunak, nundik?

Beti urrutiko erriak buruz idazten jardun gabe, gureari dagokionaz idazti nai nuke gaurkoan. Lurren beintat oso gertuko zerbait alipatu nai det, urte biziro urrutiko bada ere.

Nundik ote gatz euskaldunok? Askotan egin izan dan galdera. Eta, zenbat eratako erantzunak eman zailkion, nork neurtu?

Ba-dira gizon jakintsuak gure artean, ikasle eta ikututuan lanetan ari diranak. Ixilean, zaratari gabe ari diralako; ikututuan, ez ar-zulotzen sartu-ta dabilazalako baizik oso azturik daukagula-ko ere.

Gure artean eta jakituen artean ere ezagunena. Barandiaran'dar Joseba Mikel apaiz jauna degu. «Etnologia» sailean degu mailu, bereziki beintzat.

Zer dan Etnologia? Gararik aspaldieneko alek, artean idaztea zer zan etzekien alek, ez digute beren berrik idatzitua utzi. Gaur nola jakin ordungoen berri? Erabili zituzten tresnak eta egin zituzten marrazkiak aztertuz, noski.

ta lehen esan dogun lez, jakituria ez da egia-aren monopolio eukitea pentsatea, emi zerura ta zuek inferrua joango garaia pentsatea.

Baño reboluzioa edo eboluzioa artea, ez dago bakarrik agintari-aren eskutan.

Estruktura aldatu gura dabanak kontuan artu behar dabe zeintzuk medioak erabili behar dabezan. Moniarren aldetik, legezko da edozein bidetara joatea? Ez ete dagoz bide batzuk debekatuta? Esate baterako, lagun urkoa litzea pekatua da erlijioaren aldetik, eta delitua legearenetik. Baina gerratan ilten dabanek, zer dira? Edo norberaren buruaren alde danean, bizitza arriskuan ikustean?

Moralistak esan behar dabe noiz eta zelang bideak artu behar diran norberaren buruaren alde, edo norberaren buruak baido gehiago mailte diran idealak defenditako erabili behar.

Nik bakarrik gura izan dot buen aurrean prolema hau imini bere konplikazio osoan ikusi dagizuen gauzak ez dirala ain sinpleak. Gaur ikusten dogunak geroan garrantzi handia izan leike ta ezin doguz begiak itxi.

Alegindua galtean, bai agintariak eta bai menpekoak, egin behar dirazan aldakuntzak eboluzioaren bidez egiten. honek min gizen sortutuen daukako. Guztiak ankar gora imintzak arrisku handi dala kan, hau da, etorrera txarrago batera joatea.

XABIER GERESO

Eta ortaz gainera, gaur bizi diran zenbait errialdetako oitura aza eta biziera ikasi eta ezagutu oi ditu Etnologiak. Batez ere, erri-rik zaarren eta atzeratuaren izate-ara.

Trebe ta arrigarria izan da gure erria, aspaldieneko siniskeri eta oituri eusten. Afrika aldean ere ba-dira erri zaarak, aspaldieneko bizikeran ia-ba batere aldatu gabe irauten dutenak. Oiturar, siniskerik, jakintzak eta langintzak dira erri baten «goz-lantzea» edo kultura. Erri zaarretan bizi diran aspaldiko kultura oien argira, olekin alderatuaz; nteratzen dute, millaka eta millaka urtez leenagoko giza-ien berri. Oran lelatzen dan jakintzari deritzale «Etnologia».

Altuna'tar Jesus degu beste jakintzua, au ere apaiza. «Antropologia» deritzaion jakintzan degu mailu. «Giza-jakintza» esanok genduke. Baina bereziki, aspaldi-ko giza-iek dagozkiaren aztertzen eta ikasten dituna.

Ia-ia «giza-jakintza» esango nuke. Izan ere, ezurak besterik ez baiditeke arkitu orain millaka urteorik, atal bigun guztiak ustelkorrago diranez.

Edozein giza-azur da ajolazko. Batez ere ordea buru-azurra. Ortatik bereizten dituzte nagusienik giza-aldiz giza-aldiz egindako aldaketak: era berean baita arraza batzuk eta besteak ere.

Kondairalarria da Irugarrena, apaiza bera ere, Apellani'dar J. M. Bizka'ko semea. Kondaira auzerko kondairan da mailu. Kondaira edo istoriarik etzan garaiko gertaerak aztertzen ditu; kondaira edo edesti-aurrea, alegia. «Pre-historia» erderaz esanda.

Txalogarria eta beinere eskertu.

Zeruko Argia

Zuzendaria:

ANTONIO ITURRIA
ASTIAZARAN

Naparroko-Kantauriko ta Aragoiko Kaputxinoak argitaratuz
(Carlos III, 22. Pamplona)

DONOSTIA'n:

Oquendo, 22. Telf. 26666

ARPIDE SARIA:

Urtekoa ... 190 Pta.

Atzerrian ... 265

Aldez artu nai bada, galdetu.

ko etzaian lan bikaina ari dute iru jakintsuek. Barandiaran urtearen nababean —larogeiarenen sartua bait-da— ikas-lan eta azterketa arrigarria ari dute bi gazte-ek.

Eta jakina, iru jakintsu auen inguruan beste gelago ere alegintzen dira aspaldieneko aztarren billa. Eta ez alperrik!

Udaraz altz-zuloetan aztarrika: diru-goseek urte txikien billa bainon are zaleago salatsen dira euzar eta ari landuen billa. Gero urtearen buruan bein eta berriz aztertzeko eta jakintza-liburutuan be-ri emateko.

Ba-degu esatera jator bat: «Aurreko erakusten du atzea nola dantzatu. Gero ez degu, ordea, aintzakotat artzen gero jokae-aran; lengoak erakusten diguna az-tuta gabiltz etorkizuna dantzan jarri naiean.

Nundik ote gatz euskaldunok? Zein lurraldetarik, alegia?

Jakintsu auen iritzian —nik zue-aro orer alueti ez badeu beintat— oso ere oso aspalditik gure lur ontan bertan bizi izan dira euskaldunak.

«Arri-ara» deritzaion garaletan bizi ziranak eta arizko tresnak erabiltzen zituztenak, oraingo euskaldunak antz aundiokoz ziran. Ez da, noski, gelegi esatea, gure aurreko zirla eta aiengandik gatzela gaurkuok.

Aurren-aurreneko giza-aztarre-nak, edo berdin dana, aspaldien-ko giza-ien zantzuk jarraitzen adierazten duenez, garaletatik beintat gure lur ontan bizi izan dira euskaldunak.

Eta leenago? Artean abereki edo erdi-abere ziran urteetan?

Iru jakintsu auek... «Arantzadi» taldea... San Telmo'ko Musea... Orra gero jatorria, gure erriaren aurrea aztertzeko eta ikasteke egiten diran aleginen aitopanak.

Negarria eta lotsagarria da, ordea! Eskale gosa-pasatu eta pa-jariel balhon buruko gela-gelak, beren gela-gelak gure jakintsu-ek. Baina biltaketak egiteko, gure azter-lanak eta ikasketak aurrera eramateko, beti esekan jar-ru bearean arkitzen dira.

Alunduki urtean 15 mila peza ematen dizkiela. Eta zer? Ez al dago Gipuzkoa'n geiagorik? Etorriko da udara eta or egingo dira zenbait aundiakien otordu gares-tiak; or txautuko dituzte ogel mil-lla durokako. Txantxetan ere bost seireun mila peztako txautuak.

Nolz arte orrela? Jakina millaka urteko ezurak eta ari landuak ez dira diru-emale onak.

GAZTANAGAK

ONDO BADABILL
Otsein DA

Muebles Inchausti

Lasarte'n dagon etxe on ba-
[tek
eskeintzen dizu ostatu,
an dauden gauza zoragarriak
bixitatzena prestatu.
Aipatu, dotorez, berdinik ezta;
inola ezin puskatu,
MUEBLE bearez baldin ba-
[zera
INTXAUSTI'NEAN eskatu.

Estación, 19
Urrutizkifia: 97580
LASARTE

BAR - RESTAURANT

AURRERA

DONOSTIAN ZURE JATETXE BAKARRA

Urbleta kaleko 12'an
Urrut: 12578 - 11528

DONOSTIAN

FUNCOR, S.C.I.

BENETAKO BASERRITARRAK BEAR DITUTZEN
MAKINAK

BIRINTZALE - ERROTA - NAASTALE
ZERRA - URAGA - URASKA

EUROPA'KO AURRERARDEUNI'K ONENAK,
AMENGO NEKAZARIENTZAT.

ADI TA OROI EZAZU

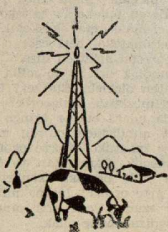
FUNCOR

AZKAR BEZIN ONDO

ELORRIO

Vizcaya, 114

Baserriaren alde
EUSKAL ETA ERDAL

Caja de Ahorros
Municipal de San Sebastián

Banen baneko azyiak
Ongarri ta abonok
Belar Zuloak

Erosi edo berritzeko diru
aurreratzea

Baserri, lur-tresnak ta abar

Torelavega'ko Perira joan
etorriak.

JOSE ZINKUNEGI'REN OPTICA BERRIA DONOSTIAN

URTIETAN LAN OIETAN OITUA
BARRUAN DANAK EUSKALDUNAK
HERNANI, 4 — DONOSTIA

ERLOJU TA BITXITEGIA

Eduardo Chopetia

Getaria, 10 - Urrut. 17751 Etxekoa 22700 — DONOSTIA

ERAMAN - EKARRI'rako
AGENCIA

Transportes ALE

EUSKAL IRRATSAIOAK
ERRI GUZTIRAKO
Iparragirre, 8 - DONOSTIA

Tomás Eizmendi'ren Jatetxea

Zumal erriatik metro gutxi,
ibal ertzean par-iriz,
etxe polit bat zure zal dago
euskal kutsu zoragarri.
Arrai, barazki, aragi eder;
nai dan aukera janariz,
jatetxe au bein probatzen
(duna
laister azaltzen da berri.

RESTAURANTE TOMAS EIZMENDI

Curva de «Chiqui-erdi»
Tel. 86-13-90 ZUMAYA

José Lizaso Bar Landeta

Zer nai, artatik erruz be-dezu
edantetan da janetan,
ostatu onen sona zabaltu
zaigu alderdi danetan.
Zure zal beti zabalik dago;
ez da trabarik atetan,
gorputza premiz dezan guzian
sartu zaitea Landeta'n.

AZPEITI, LANDETA.

Urrutizkifia: 81-13-11

NORK KUKURRUKU!!!

OLLARRAK

OLLOTEGIAN?

...Ez. FAGOR,ek

sukaldian

1.896

1.969

GIPUZKOA'KO PROBINTZI - ERATETXEA
(Caja de Ahorros Provincial de Guipúzcoa)

Zure diru bearretan gure
«PRESTAMEN SERBITZARITZA»-z (Servicio de Préstamos)
baila zaitez

Zure baserria erosteko edo obetzeko
Zure Arrantz-Ontzia erosteko edo obetzeko
Aberea —azienda— erosteko edo obetzeko
Baratzeko frutuek obetzeko
Jakindean jarri zaitez Donostia'ko gure
12 afizinetan eta Probintziako 63 sukursaletan

TRANSPORTES

azkar

ERAMAN - EKARRIRAKO KAMIOI AUNDIAK

Donosti'tik egunero:

Barcelona, Zaragoza, Valencia, Madrid, Oviedo, Gijón,
Iruña, Bilbao, Gasteiz, Jerez de la Frontera, Cádiz, Al-
cánte, Murcia, Cartagena, Granada, Almería'ra.

Astean iru aldiz:

Sevilla, Lugo, Coruña, Orense eta Vigo'ra.

Eustasio Amilibia, 13 ta 14 - DONOSTIA

Tefnoak: 25.457 eta 26.887

GUKELESA

Gipuzkoa'ko ta Nafarroa'ko esne onenakin gertatutako esnekiak:

- Esne Pasturizata
- Esne solia (esterilizata)
- Esne autsa
- Esne-galtea
- Gurina
- Yogur
- Batildusk

Igara auzoa - Apart. 213 - Urrut. 29060 (lau ar) — DONOSTIA

Etzaite, arren, joan

Amuebladora COMERCIAL HISPANIA

ikusi gabe.

Au dezu etxeko

ERRIDEZEN JAUREGIA

Epeka ta garestitu gabe erosteko bidea.

Antolaketa ta etxerako bidea

UTSEAN ERRI GUZTIETARA

MORAZA, 3 ETA 14 - DONOSTIA

SAN MARCIAL, 12 - IRUN

Z A R A U T Z

EGOERA LOTSAGARRI BAT

«Luistarrak» eta «Mariaren alabak» ezagunak izan dira, beti, bere euskerarenganako eta euskal-kulturarenganako zaletasunagaitik. Hitzez, honela hitzegtzen dute berenpekin. Baina nik ez dezaloket, zaletasun honi, jaramon aundirik egin. Ekintz batera irixtean, bi talde hauek eta beste talde asko burges bihurtzen dira, errezero jotzen dute. Hitzaldi bat antolatzea erabakitzen dutenean, zein hizkuntzetan antolatu BEHAR dan pentsatzen al dute? Ba dakigu, adibidez, Jesus Altuna'k euskeraz ba dakiala eta euskeraz emateko prestatu zala ere ba dakigu. Baina «eragozpenak ahin dira handiak... gainera, Jesus Altuna'k gaia obekiago erabiltzen du erderaz...» Honelako mila arkudioak ez dute ezer balio. Eragozpenagaitik izango ba-litz, guk ez genuke euskeraz idatziko eta, lehendabizi, euskeraz idazten ikasiko. Ez dugu, noski, geure burua eredu bezela azaldu nahi baina guk esan nahi duguna adierazteko adibide hau ongi datorrela iruditzen zaigu.

Goseden bateri ogia behar zaio. Baina, ortarako eragozpen handiak daudela-ta, ezin hasiko zerate goseden horri «strip tease» sesio bat eskaintzen. Gosedunak ogia behar du eta ogia eman behar zaio lehen, naizta eragozpenak ikaragarriak izan. Euskaldun batek, gizon bezela osatzeko, euskera behar du eta euskera eman behar zaio. Nork dio ezetz?

Ezin eragozpenak uka.

Baina ere, ezin arrazoiak uka. Ogia. Euskera.

Baina «strip tease» sesioa uka dezakegu.

Orain arte, atzerriko ekintz eta jokariek salatzen jardun gera. Ez ote da obo, lehen, gure etxea txukundu eta atzerriar hauei etxe txukun bat erakustea? Ditekene da atzerriar hauek gure etxean oso gustora gelditzea. Baina GUREAN eta GURE bezela antolatutako etxean. Ezin duguna gure etxeak besteak nahi duten arren apaintzea da.

Ekintz eta gauza handietan elkartzeko, ekintz eta gauza txikietan, lehen eta betiko, elkar gaitzen.

LAUSARE

GIPUZKOA

ZUMARRAGA

TXANGO ALDIA

Urretxu'ko Pasio lekaide egapean babesten dan. Nekaldi-anaidiak eratu du Uztailaren 6'an, txango luze ta eder bat.

Ibilaldi onen ardatza izango da, Orreaga'ko Andra Mari.

Kondaira luze ta eder batek argitzen duen leku zoragarri onan, Kristau mende guztien buruan, onenbeste erregu bero entzun duen ama on onen oinetan, Irutason doinea aintzatu ondoren, anaiarteko bazkaria goimaitasun argiarekin eratuta. Azkenik, Andre Maria agurtu ondoren, ariko degu bidea Nafarro'ko urburu — dan, Iruñara, bere zandariaren babesean ordu batzuek jolastera. Ibilaldi onen ordain saria 150 pezeta. Ibilaldiari asiera emango zaio goizeko 6'ta erdian txartelak lekaide etxeko atzei unaiak.

LURRALDE BERRIAK IKUSI NAI DITUZTENAK

Nekaldi anaidiak eratuta, 7'eguneko ibilaldi bat egingo da, Palma de Mallorca'ra. Dagonilla'ren 20'tik, 26'ra.

Ibilaldia; dagonillak -20- Urretxu, Barzelona, aiparia ta gauda. Dagonillak-21 Barzelona irtera egazkiean goizeko 8.15'an.

Dagonillak 23.—apalostean irtera balentzia itxazontziz.

Iru egunex Urti zaar eta une kondaira ederez ormitutako asko ikertu ondoren, Dagonilla'ren 26 ibiltariak atsedengo dira beren sendien magal epelean.

Ibilaldi onen ordain saria. 4.210 pts.

Ibilaldi ontara joan nai dutenak itz egin bezate Lekaide etxe'ko anai atezariarekin.

AZKARRAGA

BAR ANTIGUO

KAXUELA ETX BIXIGARRIAK

Urrut.: 661430

TOLOSA — (Gipuzkoa)

Aizpurua'tar Pedro

ARAKINA

Aragiak, txerrikiak, lukainak eta zer-nai janari.

Avda. Pio XII, 4

TOLOSA

(Gipuzkoa)

Mendieta Arsuaga'tar Rikardo

ARDO - GORDAILLUAK

Etxetara eramaten ditugu

Mayor, 27

Urrutizkiña: 651228

TOLOSA — (Gipuzkoa)

Paskibar

PUNTORAKO GAIK - OIALAK

Jardines del Arbol de Guernica, 1 — Urrut.: 65 15 33

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

aurtxoa

ESTRELLA Etxea, bajo

AURTZOENTZAT SEASKAK, KOTXEAK, SOINEKO.

JOSTAILLU ETA ABAR...

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

FOTO flax

EZTAIETAN BEREZIAK. ZURI TA BELTZEAN, NAIZ KOLERETAN

Correos, 11 — Urrutizkiña: 65 17 49

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

Exclusivas ARCO

Sukalde-lanetarako elektro-makiak. Esku-erakutsitarako gaiak.

«RUTON» eta «RADIOLA ASKAR» en zabalzaileak.

Mayor, 31 — Urrutizkiña: 661351

TOLOSA — (Gipuzkoa)

Marko - jartze ta kuadro - saltze egokiena

Peña Albizu'ren dendan

Era guzietako markoak zuen argazki (erretrato) ta orlogarrientzat.
Margo irudi politak, kuadroan jarrita, zuen etxiak apaientzeko.

Antonio Elosegu'n, kalean.
Urrutizkiña: 65 19 86.

TOLOSA

LEGORRETA

GAZTEDI EGUNA

Aurreko astean esan nuen herriko neska mutilak animaturik zegoela GAZTEDI EGUNA ospatzeko. Joan dan aste honetan jakin dugu alkatetza jaunak eman duala jai hori ospatzeko behar zen baimena. Egundua hauetan beraz, ba du OARGI erakundeak lankizunik, eta gazteak ere prest dago beren laguntzatxo eskaintzeko.

ARGI IXPI BAT

Gorputz egunean, egurdiko amaketan, Bergara-ko Ernal taldeak «Argi ixpi bat» antzestu zuan Legorreta-n. Antzerkiari dagokionez esan beharrean gera lana oso ondo egin zutela. Jendeak, edo gorputz eguna zalako, edo egurdiko baxoerdiak, ez gaitzuegaitik, ez zuan nahi bezain ondo erantzun. Hala ere Antzokia lautatik hiru bete zan eta ez da gutxi egun horretako. Aspaldi entzuna dugu, publikoa, euskal publikoa ez dago la behar bezala hezik drama gaitako eta oraindik antzerki komikoa bakarrik dituala bere gogoan. Horrela, antzerkiaren momenturik serioenetan jendea farrez zegoen. ez zuan gaia ulertzen bere sakontasunean. Gauza hauek piskatua osatzen omen dira eta antzerki horiek erakutsi ezker, espero dugu noizbait izango duala antzerki klase horrek behar duan arrera.

JAIALDIA

Igandean (VI-8) Oargi erakundeak eraturik baita ere, jaialdi polita izan genduen, eta bere helburua Ikastola-rentzat diru biltzea. Abeslariak oso onak ziran eta dira, eta nahiz alderdi haundia egon batzuetatik besteetara, bakoltza bere kantu klasean lalok agertu ziran.

Oskarbi taldeaz ez dugu zer esanik, zeren eta ezagunak bai dira Euskal Herri guztian eta bere famari zegoekionez abestu zuten. Berezia anaiak, berriz, arriturik utzi ginduzten, ez genduen pentsatu ere aldameneko herrikiatik hain bikote zoragarria sortu zitekeenik. Azpetiar «Diabruak» bere diabrukeriekin jarraituz «mexikanada» abesti eder bat eskein zizkion euskeraz; gainera Iparragirre eta Bilintz gogoratu arazi zizkion bere kantuetan. Emarak azkenik. Ezagutzen dituzte ongi asko. Penagarria zan ez zitazela kasik entzuten, bere instrumental modernu ixil horregatik edo...

IKASTOLA

Larunbatean (VI-7) erretoze jauna eta Juntako guraso bi Donostia-n izan ziran Eliz-Ikastolako prestatu zan batzar batean. Pozik etorri ziran, batez ere batzarrean ikusi zan jende mordogaitik eta jendearen lalotasunagaitik, eta hauen gaitetik ikusi edo nabaritu zuten batasunarengatik. Etorkizuna nahi eta espero dugu Ikastola-rentzat, eta horretako batasuna baino bide hobegorik ez dagoela dakusgu.

JAKIN

Gutxiak, oso gutxiak ezagutzen dugu gure herrian euskal aldizkari jator hori. Zerbait egiten ari gera bere zabaltasunerako eta norbait nahi balu aldizkari horren gain zerbait jakin edo arpidetu zuzen du dedila nigana.

PIKUN-BERRIK

Joan dan urtearen abuztuan utzi zion Oargi erakundeak hileroko honen argitaratzeari, eta bere arrazola ba dakizute. Bakideak eskaturik berriro argitaratzeko bideak egiten ari dira eta laister izango ote dugu gure eskutian 1969-ko lehenengo alea.

MUTIL-ZAHARRA

BAR ETA JATETXEA

“Leku Eder”

Oillasko ta txerrikume erreak
Giltzurdiñak burrunztian

Avda. Pio XII, 10

Urrut.: 661449

TOLOSA — (Gipuzkoa)

«ANOETA»

KARROZERIAK

BERIBILLEN TXAPA TA PINTAKETA LANAK

Urrutizkiña: 661776

A N O E T A (Tolosa) Gipuzkoa

Mutualidad Ibérica de Seguros

LASKURAIN LANGINTZAN

Aseguru-Erretze-Bakoitzaren min arteak. — Beribil-Lurreko ekar - eramanean...

TOLOSA'KO ORDEZKARITZA

Landolak: Av. de Navarra, 7, bajo — Urrut.: 66 16 93

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

ORMAZABAL. - DAR DUNIXI

ETXEGINTZA TA ETXE - TXUKUNKETARAKOAK
URALITA ORDEZKARIA

TOLOSA

Urrutizkiñak

Etxekoa 65 19 60

Landolakoa 65 19 33

URRETUXUA

Urrutizkiñak

Landolakoa 67 17 84

ERAKUSTOKIA: Tolosa'n — Zumalakarregi, 7'gn.

Caja Labora Popular

(LANKIDEEN AUZO-AURREZKI ONTZIA)

DIRU-PRESTAKETA ELKARTEA

Aurrezki Kutxa onen laguntzak:

- Gizarte saillean.
- diruketa saillean.
- lantegi zuzendaritza saillean.

SAN JUANAK jaieratzen dituzten erri guzietakoi jairik alaienak opa dizkiegu.

...eta gure aldetik laguntza auek eskeintzen dizkiegu:

- korriturik aundiena - 4 aurreratutako dirua noiznai ateratekela.
- 1968'ren urteko Garagarrillerarte sari aundiak emanak gera: 3.600.000 pta. saritan.
- Begirapenik arduratsuenak.

GURE LANDOLAK ERRI AUETAN IDIKIAK DAUZKAGU:

MONDRAGOI
ARETXABAETA
ELORRIO
BARAKALDO
ANDOAIN
ONDARROA
PLAZENTZI
AZPEITIA

ONATI
ORMAIZTEGI
BEASAIN
GERNIKA
ZUMARRAGA
ELGOIBAR
MARKINA
PASAI SAN PEDRO

BERGARA
ALTSASU
EIBAR
TOLOSA
ERRENDERI
GAZTEIZ
BILBO
AZKOITIA

LEGAZPIA
IRUN
DURANGO
AMOREBIETA
ERNANI
ZARAUTZ
SESTAO
MUNGUIA

YURRE
BERMEO
LASARTE
SANTURCE
ZUMAYA
DONOSTIA
IRUÑA
DEBA
ANZUOLA

MONDRAGOE

GURE EUSKERAKIN, ZER?

Egunak joan eta egunak etorri, aurak eta gazteak aurre...!

Galdera bat: Zer egin degu euskerakin? Zoritxarrez, nunez ta noizna! bastertu. Zorionez askok gorailu ta beraren alde kementsu lan egin.

Ni Arrasaten bizi naiz, ta orregatik emengo aur eta gazte guztial labor-labor eta xoli-xoli, emen nere ueste apal batzuk.

Arrasateko aur eta gazteak, euskeraren alde zer? Nere ueste, orain, aurrera joateko asmoz arkitzen dira; galdetu San Vitor'eko ikastolan dabilen gazteko askori. Nik bein edo bein galdera au egin diet: Eusker a egokia alda? Bai, oso egokia ta guretzako bear-bearezkoa, gailera. Zeratik? Gurea dalako.

Or gure aur eta gaztedia. Gaztediaren sasoi ta sendotasu-

na, barruko poza lertu nai du-na!

Gure biotzak drikiten» egon datezela euskearen alde!

Euskera! gure anima. Begira: euskaldunak badegu gure izkera, ogi biguñ beziñ xamur eta arkaiz trinko ta sendo. Zeratik Jainko ber-berak eman digun doai eder eta kutun au galdu? Ezin dezakegu ez nik eta ez zuek euskera bastertu, ez lotsaz ez inolaz aaztu.

Euskera... sartu zaite gure errietan eta ez iges egin.

Alkartu gaitzen guztiok, bada, ta piatu dezagun gure artean euskal-zaletasuna, orduan bai bizi ta sendotuko dala euskera...!

Jakin bear gendukena: euskaldunak zortzi edo bederatzi milloi gera munda zabalean. Zenbatak egiten degu euskeraz? Atzo milloi batek pasa.

¿Gaur...?

Bein auxe entzun nuen Euskalerriko erri baten: «Euskaldun jalo nintzan, euskalduna azi, euskera utsalik amak erakutsi. Amaren bularretan ikasi nuen izkera garbia ez dei aaztu beara».

Arrasateko aur eta gazte: Euskal-gaztediaren zati bat. Euskal gaztedi jator!

Zuek Euskalerraren itxaropen osoa zerate, zuek kondaira berri baten sustraia...!

Amalazera noa, baina ez nere azkeneko oarmen bero bat idatzi gabe: Irakurle maitea, ez aaztu zure amaren magalean ikasi zendun izkera. Munduan dagon itzik zoragarriena ama» dala diote, ta ama euskal itza degu, itz xamur, biguñia...

Eutsi, gorde gure euskera, ta batez ere, EUSKERAZ ITZ EGIN.

BETITIA TAR A.

ERROTAZAR — B.º Uribarri. — (Foto Epelde)

“Azkoaga”ren papel Margoztuekin zure etxeak nortasuna iribaziko du

ETXEAK:

GAZTEIZEN	General Alava, 32	
	Fueros, 12, bis	
	Canciller Ayala, 4	Urrutizkiña: 3104/593
BURGOS'EN	San Juan, 1	Urrutizkiña: 20 37 91
IRUN'AN	Arrieta, 25	Urrutizkiña: 21 19 87
ARRASATE'N	Zarugalde, 10	Urrutizkiña: 79 12 59
ZARAGOZA	Zurita, 8	Urrutizkiña: 21 24 73

ARRASATE - MONDRAGOI

EPELDE

INDUSTRI TA ZABALKUNDERAKO ARGAZKIAK
LAN-LEKUA BERRI-ARGIGARRIAK EZTIAIAK
ARGAZKI-ZALEENTZAT FOTO-ALDAKETAK

José M.º Resusta, 24

Urrutizkiña: 791971

—ARRASATE—

Novedades OYAL

OYAL GAI BERRIETAN
APAIN ETA NORTASUNEZ
General Franco, 48 Urrutizkiña: 791800
MONDRAGOI — (Gipuzkoa)

«UDALA» Kriseillutegia

ZURE ESANETARA DAUKAZU
Magdalena, 20 Urrutizkiña: 791903
—ARRASATE—

I R E

LIBURUTEGIA - ERTI-LANAK - ESKU-ERAKUTSI-GAIK
José M.º Resusta, 4 Urru.º 791484
MONDRAGOI — (Gipuzkoa)

ARRASATE, C. I.

Txapa ta zumizgaiak ebaki ta era-aldatzeko makiña ta tresneriak.
“Saldu saltze aldera, ez. Guk zure asma-bearrak burutzen ditugu”

San Andrés
Urrutizkiña 792145

Apartado 18
MONDRAGOI - (Gipuzkoa)

EYA IRRATI-TXIMIST-INDAR GAIK

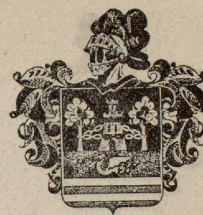
San Juan jai zoriontsuak opa dizkitzu ta bide batez, zurerzat iriki degun
Erakustegia ikustera dei egiten dizugu.

Resusta, 21 ta General Franco, 44

Urrutizkiña 791379

MONDRAGOI

MONDRAGOE

Garibay Jauna lenen Mondragoe'n jakintza bideetan

1533'ko Maiatzaren bederatzian jaio zan Arrasate'n Garibay ta Zamalloa'tar Esteban, Gizon argia ta gartsua.

Arrasate'ko burni-oletan jendea gogor lanean, eta Garibay Espainian zear bere idaz-lanerako berrien billa, Arrasate'ko langilleak bere izenpean (firma) atzamarrez botatzen duten bitartean, Garibay Ambers aldera dijoa bere «Compendio Historial de las Crónicas y Universal de todos los reinos de España» izeneko liburua argitaratu emateko asmotan.

Baiña, hala ere, ez zuen Garibay Jaunak bere jaioterria ahaztu. Korteia utzi ta 1588tik 1589'ra herriko alkate ikusten degu. Geroxeago, Erregeak bere ondora delitzen duelarik, Madrid bertatik ahaliegina egiten ditu Mondragoe'n ikastetxe bat jaso dezaten.

Hontan, Jaun de Aroz izeneko gizon ospetsuaren idazki bat hartzen du, berari iritzia ta laguntza eske, Mondragoe'n Komentu-Ikastetxe bat eraikitzeko. Prantziskotarrak izango ziran Ikastetxea zuzenduko zutenak.

Laister erantzuten dio Garibay Jaunak, bere gogoa berotuz hitz hauekin: «Izan ere, eskolaren bitartez, Erregearen Batzarrekoak izateko aukera dute, bestelatan ikazgintzara behartuak izango liratekeenak».

Baiña, hala ere, ba zekien Garibay Jaunak oztopo handiak izango zituela. Eta asko izan ziran eragozpenak. Urribatzarraren (Aluntamentuaren) billera batean, arazo hau agertu zanean, urribatzarkide batek aginte-makilla ausi omen zuen, alkate ordeko zan Francisco de Bolibar zeritzaion Jaunaren buruan, azkenengo hau ikastetxearen alde zegoelako.

Ikastetxearen aldekoak Erromara idatzi ta Madrid'en eginahalak egiten ari ziran, Mondragoe'ko herriak 600 bizi-lagun «ba zituela» esanaz; beste aldetik, Eskolaren etsalak, toki aietaraxe jotzen zuten, herria oso pobre zala ta 600 biztanle «bakarrik» zituela adieraziaz.

Makilla bat iskanbilla ta istillu ondoren, bere asmoa bete zuten azkenean Garibay Jaunak.

Frutu oso onak eman zituen Ikastetxe berriak. 1795'ko Agorraren bosteetan, herriko alkateak zorianak baltzen zizkion Praille-Buruari, auzoko ikasle argitsuenak eta aurrengoan Ikastola hartatik iritetzen ziralako. 1815'an Gipuzkoa'ko Zuzendaririk (Korregidoreak) Praille-Buruari idazten dio, aurrera jarraitzeko esanaz irakaskintza saillean, beartsuen semeak, amar edo amabi urteralio, heziera izan zezaten.

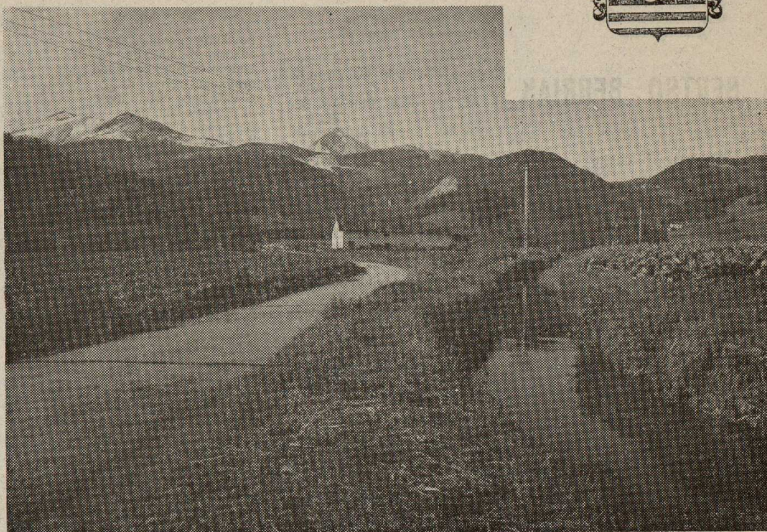
Horrela, herriko eskolik ez zegoen, aberatsak bakarrik beren semeentzako malsuak zituenean, Arrasate'ko alkateak herriko pamilieri dei egin zezaien beren semeak eskola on batera bialtzeko.

Baiña, bihurtu gaitzen kondalariarengana. Madrid'en, 1599'ko Urriaren 17'an bere azkenala (testamentua) egin zuenean, Mondragoe'ko Prantzisko Deunaren Elizan lur emateko agindu zuen.

Ez dakigu nun il zan. Batzuk Valladolid'en diote, besteak Toledo'n.

Dana dala, orain urte batzuk, Prantzisko Deunaren Elizan berri-teeak egin ziran, il-ondokoak azaldu ziran. Haueri antz-emateko lana, Aita Basabe Jesusagunak hartu zuen. Ez dakigu bere lanaren berri. Gorputzondoko hauek Garibay'renak badira, gure gizon ospetsu ta mondragoetar jatorren azkenala bete izango zan eta baita egia ere herriaren ustea, herria hantxe daudelakoan baidago.

J. J. AGUIRRE

LANA

Mondragon

«ERLE» Makinadun Industriak

ZERRAILLE - SAILLEKO
LANGAILLUAK
ARRASATE

Julian Uribeetxeberria

MAKINAZKO AROZTEGIA.

Urrutizkiña: 791620

ARRASATE

SOÑEKO

JOSTUNDEGI TA SOREKOGINTZA

José M.ª Resusta, 23

Urrut.: 791625

MONDRAGOI — (Gipuzkoa)

FOTO LASO

LAN-LEKUA — BERRI-AGERGARRIAK — ZINE-ZALE-
ENTZAKOAK — FOTOKOPIA, ARGAZKI — ALDAKIAK

San Juan enparantza (Aterpetan, 7)

Urrutizkiña: 791275

— ARRASATE —

MARIA JOSEFA LASAGABASTER

JAN - EDAN SALGAIK

Resusta, 11

Urrutizkiña: 791394

— ARRASATE —

NEREA

OYAL ETA AURRENTZAKO JANTZIETAN AUKERA

General Franco, 28

Urrutizkiña: 791343

— ARRASATE —

U AMAT, S. C. I.

IRAUPEN
EZAUGARRIA

Burni gurizko erantsikia tubotarako.
FITTINGS langintza.

Urrutizkiñak: 791646/7/8

Uribarri auzoa

ARRASATE MONDRAGOI

MONDRAGOE

BERTSO BERRIAK

I
Milla lareun irurogeita
au zan laugarren urtean.
Gamboitarren ta Oñaztarren
gudatearen ostein.
Gertatu zana Mondragoetik
Garagarza bitartean.
Alakorikan inok gutxien
pentzatze zuan batean.

II
Martin Bañez Artazubiaga
ta Yon Bañez Barrutia.
Gamboitarren buru ziran bi
gizon batera iltia.
Gaizkille batzuk orrela zuten
beren gogoa betia.
Toki berea utzirik zuten
ondo odolez buztia.

III
Odol beroa Martin Bañez'en
andra alargunen zahetan...
Beré izenak osatzen dira
Santxa Otxoa Ozaeta'n.
Jarri zanean bere senarra
gorputz zegoen ofetan...

Ikus zazute juramentua
egin zuana bertzetan.

«ONETAKO LUR AU YABILTZ
[IKARA,
LAU ARAGIOK BEREAN BE-
[ZELA...
MARTIN BANEZ IBARRETAN
[IL DALA...
ARTUKO DOT ESKU BATEAN
[GEZIA,
BESTEAN ZUZI IRAKEZIA,
ERREKO DOT ARAMAYO GU-
[ZIA».

IV
Au gertatu zan Mondrago'ko
Ibarreta'ko ola-etan.
Ez dago bertso zarragorikan
Idatzia daudenetan.
Andra alargunak bere aotik
bota zitunak an bertan.
Bertso ederra, ederra baita
ederra bene benetan.

V
Gauza oneri begiratu ta
artzen dioten tankeran.
Ezin ausnartuz badarabilkit
nere burua bete lan.
Emakumezko bertsolaririk
ez ikustean aukeran.
Ez diralako? edo bestela,
zergaitiokan ote dan.

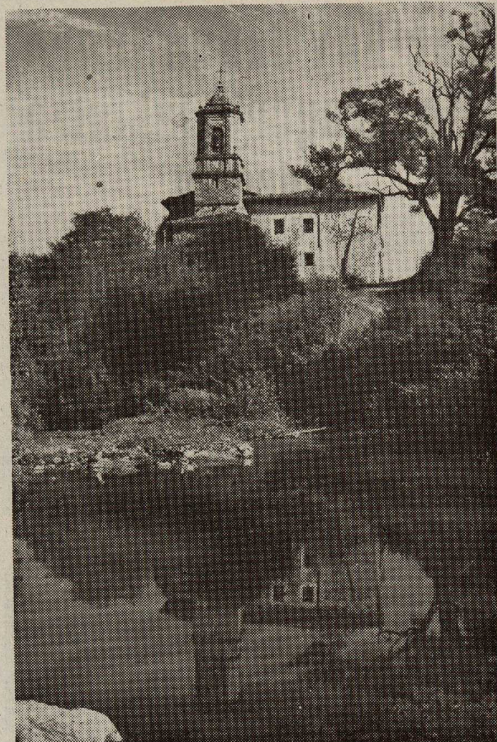
VI
Emakumea, seguru ere,
zokoraturik egon da.
Leno ezako toki askotan
orain agertzen ari da.
Gizona baño gutxiñoiz
ez ditekela izan da...
Bertsotan ere agertu bitez
baldin orregatik ba-da.

VII
Ez bedi inor au dala eta
minberatu ditekunik.
Santxa Otxoa —ipillu dala,
andrak autatzen ditut nik.
Ez dedin gerta agertu ezin-da
inor zokoa dagonik.
Ez bai-dakit «neuk» aukerarik
artarako emandanik.

VIII
Moda berritan ez ba-gabiltza
ezin bai gera bizi're...
Baña lekua eman bearra
baidago nola naita're.
Txapelketa asko eratuzea
oso bidezko litzaie.
Bat baño geio sortu litezke
biderik jartzen ba-zale.

IDATZIAK DAUDENETAN
BERTSORIK ZAARRENA
EMAKUMEZKO BATENA,
MONDRAGOE'KO AIN
ZUZEN.

Jose Manuel ARRIOLA
MONDRAGOE'KO KALEZANA

ERREDIZAK ETA APAINKETA

«IGAL»

MUEBLES Y DECORACION

Erredizak iraupen-baitutakoak. Zarauz'ko HASA erredizak, «MAGA»
irukoitzak eta AYALA sukaldeen zabaltzaille bakarra.

Resusta, 21

ARRASATE

Ulgor, S. C. I.

FAGORIZATU EZAZU zure etxea: sukalde, oz-
kiñ, berotzeko ta garbitzeko
makiñak, FAGOR'ek egiñak

SAN ANDRES auzoan

Urrutizkiña: 79 19 40

ARRASATE

MONDRAGOE

Bi Mondragoar Teresa Donearen Bizitzan

Santa Teresa ain ibiltaria izan arren, etzan beñiere Euskalerrira etorri. Orduña'n eskeini zioten etxea utzi egin bear izan zuan, «bere burua zaartua ta gaxorik somatzen zualako» Ezpazegoen orrelako lanetarako.

Ala ta guziz ere, asko ta asko izan ziran, Kastilla'ko lurretan Teresa Doneak arkitu izan zituau euskaldunak. Bai bere moja ta prailleen artean, bai bere aitorleen artean, eta baita dirulaguntza eskeini zioten famili dirudunen artean ere.

Ta ezpedi iñor arritu, Aita Domingo Bñez, euskalduna ezetik, mongragoartzat jotzen badeugu. Bera baita ori esaten digu. Aita Domingo'ren birraltona izan zan Artazublagako Otxoa Bñez. Ta au izan genduan, Mondrago'lik atera ta Mena'ko bailaran bere bizilekua jarri zuana. Orduetik, aren ondorengo guziak, eta auen artean gure domingotar praillea, Mondrago'ko Bñezarrak bezela ezagutuak izan ziran. Fray Domingo Valladolid' en jaio zan 1528'garren urteko azaroaren 29'an. Bere jaioterria ura izan arren, bera beti euskaldun eskeintzen zaigu.

Beraren izkera eten eta laburra aldatuaz, bere idazlan batean esaten digu, idazkera ori bere kantebrü-joerari zor diola. Idiakez'tar Juan'i bere liburu «Dialéctica Minor» eskeintzerakoan, «gure euskal arrazaren ohore ta aintza» deitzen dio. Ta ezta arinkeria, euskera itzegiten ba zekiala esatea ere. Alako idazpideak baitarabil.

Euskal damingotar au sei urtean Teresa Donearen aitorle izan zan, ta geyora ere, eskutitez tratu aundia izan zuan santa arekin. Alakoa baitzan Teresa'ren domingotarrarekiko estimazioa, aldiz santa batek bakarrik esan ditzaken gauzak esaten dizkio bere eskutitzetan. Ala diotsa: «Jainko-maitasunagatik egiten dan gauzen ikararik ezin izan diteke. Ta ain aundia da Fray Domingo'ren galdia orretan, arek ontzat ematen duana, ontzat artzen det; arek nai duana, nai det; eta eztaik lilurabide au zertan buka ditekian». (Obras completas, pág. 693. Edic. BAC 1962).

Santa Teresa'k tratatu zuan beste mondragoitar bat, Esteban Garibal'koa izan zan. Au da Espainia'ko kondairagilleen lenena deitua izan zana. Berau,

Mondrago'n 1533'garren urteko martxoaren 9'an jaloa zan. Eta beronek kontazen digu bere liburu «Memorias» izenekoan nola 1577'garren urteko apirillaren 10'an, Aita Diego Yepes'koaren bidez iritxi zuan Toledo'n Teresa Donearekin itzegitea. «Asko pozitu nintzan berarekin —dio berak— aukera ontan eta beste aldi batzuetan, eta Teresa ere pozik gelditu zan Garibal'k ikusatu zualako».

«Fundaciones» izeneko liburuan Teresa Doneak euskaldun andre zan Katalina Otolara'koa aitatzten digu. Onek, Teresa'ri Caravaca'n komentu bat jasotzeko eskatzen zion. Ta ala jaso zuten 1577'garren urtean, andre aren dirulaguntzari esker. Garibal'ren «Memorias»-etan agertzen da andre onen jatorria. Berau, Santxo Lopez Otolara'koaren alaba zan, Azaoraza'ko auzoan dagoen «Otolara Dorreko» nagusi ta Mondrago'ko bizilagun zanaren alaba, ain zuzen ere.

Auek izan dira mondragoarguzientzat jakingarri eskeini nai izan ditugun kondaire-tantoak.

KONTARI

zu,
garrantzi

aundikoa zera

BANCO DE VIZCAYA -rentzat

Zu, ni bezela langillea zera; baiña Diru-Etxe bateko zirkullurik ezer ez dakizu. Ala ere, zu oso garrantzi aundikoa zatzau Banco de Vizcaya-ri.

Ori bai. Ni bankuetako kontuekin zeoro nasten naiz. Ango sasi-izkuntza!... Deskuentoak, endosoak, kompensazioak... Ezta ala?... Eta oiek itzak!... Ta, egia esateko bein baiño gelagotan, parregarri gelditu izan

naiz, orrelako sasi-izketarik ez dakidalako. Baiña Banco de Vizcaya-n, dena argi ikusi izan det.

Neretzat mesede aundiko izan diran, laguntza asko eskeini izan dit.

Izan ere, oso garrantzi aundikoa omen nazalo ni etxe orri.

Zoaz urrena daukazu Banco de Vizcaya-ko Sukursalara eta ikus eza-zu zerorrek nik esaten dizudana.

ALEJANDRO ALTUNA-REN LANTEGIA

VALE GILTZAGINTZA

Giltzak berritzeko makinak eskeintzen ditugu. Naiz esku-giltzak, naiz elektrika-giltzak ugaltzeko.

Bidekruzeta

Urrutik: 791557

MONDRAGOI — (Gipuzkoa)

COLOWALL

ORMAK DOTORETZKO PAPEL MARGOZTUAK ETA GARBITZEKO EGOKIAK.

José M.ª Resusta, 23

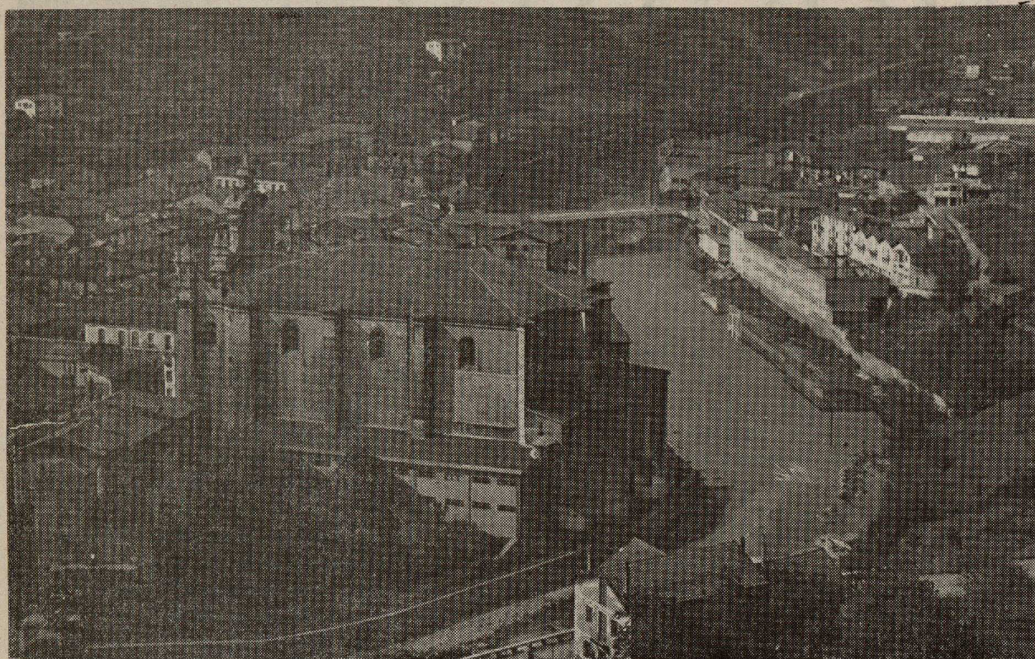
Urrut: 791626

MONDRAGOI — (Gipuzkoa)

BANCO DE VIZCAYA

Zu bezelako batentzat

TOLOSA

Sendakindegi Begi-ikusmen
gailak

Bronte

Correo, 20 - Urrut. 651316
TOLOSA
Poniente, 2 - Urrut. 651737
IBARRA
(Gipuzkoa)

BOUTIQUE

Jantzi

Jardines del Arbol
de Guernica, 3

Urrutizkiña: 651395

TOLOSA (Gipuzkoa)

TOLOSA, FESTA-LEKU

Guda ta festa, ain ezberdiñak izanik, ari matsaren bi ertzak bezela alkarri lotzeko giro onenian egon oi dira. Gudak, ain zuzen eriotzak, odol iurtzeak, gorrotoak eta negar zotiñak ekarri ba-ditu, bere bukaeretan, ondorio bezela, alaitasunezko jaiak sortzeko giroa esnatu du egun ezezkorrek uxatuz eta naigabean ordeztu bitzita, lana, maitasuna ta alaitasuna ereñfiaz.

Tolosa, antziñan erriburu bat zalarik, bere inguruan ibili oi zitun grin eta doai auk. Bere inguru ta babesean biltzen ziran gauz bitarako, albo errietako euskal jendekeak.

Auxe egiztatzeko ez degu murgildu ta sakondu besterik San Juan egunez ospatzen dan gure festa berezienean, bordondantari ta aureskuan. Beotibar'ko burruka txar arek itxuraz garaila ospatu bezela utzi ba-giñun, negarretan utzi giñun, bi negar alditan anai arteko odol iurtze bat nozitu bear izan genuelako, burudun ixtorigilleak argitu diguten bezela.

Gero, guda bukatu bezin laister pake egunak, jai egunak eta alaitasun egunak ekarri zizkigun, bai gu tolosarrontzat baita ere gipuzkoar albo errietat.

Tolosa ta erri albokontzat San Juan eguna pake eguna ospatzeko festa baldin ba-zan, grinak doaietan trukatzeko eguna bezela ezagutzen baldin ba-zuten, ezin gindezke aritu kobleriak San Juan zortzikoari bertso au ipintzea:

«Albo erriatik dator jendea
onratzera San Juan gurea...».

Geroztik, antziñako tradizio ori eta gure erriaruntz jende iraultze ori alabearrezko gauz bat bezela gelditu da. Ez da arritzeko, Tolosa, finka-tua dagoan situazioak egin zuan erriburu, ta ego-

era ta erriburu izateak lotu zuan albo errien la-guntzaille bezela. Victor Hugo olerkari ospatsuak Tolosa'tik igaro bear ta ordu gutxi egin ba-zitun ere, naiokoak izan zituan oartzeko ta ikusteko «inbiri-garrikio tokian finkatutik zegoala».

Eta au egiztatzeko antzin egunetara jo bearrik ez degu. Gaur egun ere alaxen da. Aleko toki berezian dago ta alako jai bereziak egiten dira. Tolosa, apustu ta euskal-jokean erriburu zala esan zuenak, ez zuan oker aundirik izan, ta astero bai-bai-da idi-demaren bat, aizkolari jokoren bat, arrijasotzaillaren batzuek, edo korrikalariak, edo pelota partiduren bat albo errietako ta baita ere napar errietako jendea Tolosa, ratzeko.

Edozein igandean, bedi egunik otzenean edo berorik aundienean, inulabarrean murgiltzen bazera edantokietan, zineetan ta festa-lekuetan igariko diozu entzungo dituzun euskera itzotan, napar, goierri ta beterriko izkeraren doñuak, gaztedi jator bat ba-datorkigula adieraztera gure izkuntza bizirik diardula oraindik Jaungoikoari esker.

Eta urtearen giro guzietan eundaka ta eundaka mendizale ta edurkari ikusiko dituzu bere jantzi arrigarri bereziak, gure kale ta enparantzak, atsegin-lekuak ta dantza-tokiak kolore biziz eta alaitasunez jartzen, gure mendietarako zaletasun ta maitasuna itsastan. Finkatua ere alako tokian bai-dago, mendi ederrez inguratutik, ibai ta bi-dezabalez ongi ornitua.

Kobleriak egin zuan bertsoaren bukaerarekin, bukatuko degu idatzit au:

«...
zail dalako nunnai arkitzen
festa-leku bat ohea».

«UXOLA»

Iriarte

KORTSETERIA

EMAKUMEAREN GERRONTZE TA BARRUKO JANTZIETAN BEREZIA

A. Elsegui, 7 — Urrutizkiña: 651309
TOLOSA — (Gipuzkoa)

"Arantxa" Arrandegia

ARRAIRIK PREXKOENAK ETA MERKEENAK

Arpausa kalean — Errementari kalean — Urrut.: 661734

TOLOSA — (Gipuzkoa)

ERLOJUTEGI TA BITXITEGIA

Juan Ugarte

Leiza, 1 — Urrutizkiña: 651434
TOLOSA — (Gipuzkoa)

Bar CARMENTXU

Lotarako ere artzen da
Bixigarri, ardo on, kafea ta edari onenak.

C/ Herreros

Urrut.: 661472

— TOLOSA —

Ozkarbi Drogategia

Usai-gozotegia, Esku-erakutsitarakoak,
Margokiak, Etxeko naiz kanpoko mamorroak
galtzekoak. Gizakiak garbitu t liraintzekoak.

AMONARRIZ AIZPAK

Gernika'ko Arbola, 5

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

Antxon Ellosegi

SINTASOL KIRSCH
TAPISOM LEVOLOR
PARQUET MODERNFOLD
«ROCA» ORDEZKARIA

Gerok ditugu solairuetan auk jartzen oitutako
gizonak.

— TOLOSA —

Angulo Erlojutegia

BITXITEGIA

A. Elsegui, 54

Urrutizkiña: 661370

TOLOSA (Gipuzkoa)

TOLOSA

TOLOSA-KO OARGUI GAZTEDIA

Tolosa'k beti izandu du izen bat euskal gaztetan.

Euskal zugaizt enborrak bere ondotik ibili ditu bere soin-aztalak diran euskera, folklorea, jakintza, antzerkia eta abar. Zugaizt eder bat osatzen duten zatiak izan dira. Eta zugaizta, negu gordin askoren gaindik, aunditzen, zabaltzen ta bere frutua. Iparragirre'k zion bezela, munduari ematen ta zabaltzen joan da.

Iparragirre'k jarraitzele asko izan ditu, ontan, gure errian. Gure idazle ta olerkariak, gure dantzari ta abeslariak, atzo ta gaur, bai eta ere gure antzerkilaria ta euskeragileak beti saiatu dira ein ontan. Zarrak eta gazteak sende alkatuak gertatu dira berdin zegozien gure arazoetan. Bakoitzak bere aldetik, inork inor zapustu gabe, gazteak zarrak errentzi ta erakutsiak otoi-katuaz, zarrak gazte biotz beroa ta adimen garbia eskatuaz, alkatasun bidean joan al izateko. Orain arte ala izan ba-da, geroan ere orrela jarraituko degula iduritzen zaigu.

Ala dirudi, benepein, Tolosa'ko OARGUI gaztediak egiten ari diranak ikusirik.

Kirol gaztetan, batez ere mendizaleetan ta edurlari edo irris-talarietan Tolosa'ko Alipino Uzturre orpoz-orpo, biak izen ta izan bat ba-dute ongi zabaldua.

OARGI babesean sortu zan "Udaberri" dantza taldea, ain txalotua gure euskal errian, eta lenaz gainera beti trehe azaldu ba-dira, orain goimailak artu dituzte Onatibia jaunaren "Euskal Show" orretan.

Ez dira ortan gelditu gure mutilok. Gure zugaiztak kimu berri bizikorrak eman ditzan, txertu berriak eman bear. Gaztedi berria ekarri bear, enagarri ta bizikorra. Eta ortxen ditugu, CIT, even laguntzaz, Garikano-tar Erramun ta Agirrezabala-tar Andoni, batek amasei bat lagunei txistu jotzen erakusten eta besteak berrogeitamar bat gazte berak ongi dakizkin euskal dantzak erakusten, gaur edo biar euskal zugaiztak eman daigun bizitzeko bear degun kerispea.

Antzerki talde bat ere osatu zuten, ta jatorki ari zaizkigute bere ekitean. Azkeneko, Pentekoste Pazko bigarren ezkeñi zigutenean ez ziran txantxetan ibili. Oso jator jardun ziran. Pierre Larzabal'en "Hilla Esposatu"ak interpretazio bikaña izan zuan, ta ama izan bear duan etxeakoandreak gur-aialak egiten bezin maitekiro, osatu zuten jardun guzia. Gaztedia ta gogoa zugaiztarentzat euria ta eguzkia bezela dira. Udaberrian kimu berriak sorrarezen dituzte, aunditzean ostoa, bizitzaren keriz-pea izan dezagun.

Eta esaten ba-degu urtero bezela joan dan neguan euskera ikastaroak eman dituztela, ta kultura alorrean itzaldiak ere, esan dezakegu ez dirala geldirik egotekoak, baizik eragile azal-tzen dirala. Ez dira alperrik tolosar gazte guziak!

RESTAURANTE

Cielo Grande

EZKONTZA TA BATAIO BAZKARIAK

Mayor, 17

Urrutizkiña: 661413

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

Caja Laboral Popular

GORDE ZAZU ZURE DIRUA

Zoaz galdetzeraz Euskalerrian dituan 42 etxetatik edozein erriakora.

Gorosabel, 44

Urrutizkiña: 661914

TOLOSA (Gipuzkoa)

Agustina
Lopetegui

« N E R E A »

MERTZERIA

Herrerros kalean
Urrutizkiña: 661235

TOLOSA
(Gipuzkoa)

Kafe Fronton

TOKI EGOKI BATEAN,
BIXIGARRI, KAFE ETA
EDARI BEREZIAK

S. Francisco, 4
Urrut.: 661407
TOLOSA

VILLANUEVA ARDOAK

ETXE ONETAN BAI BENETAKO ARDOAK!

Herrero, 38

Urrut.: 65 15 71

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

Ugarola Lantegiak, S. A.

MAKINAGINTZA-BURNIA EBAKI TA ZUZENTZEKOAK

PURETXA ELEKTRIKUAK - BURNI - AGAK BIURTZEKOAK.

Bruselas'ko «B. F. M.»ren ordezkariak Espainia guzian.

Moilla ta igotzekoak biurtzekoak.

Poligono Industrial de USABAL — Urrutizkiña: 651872

TOLOSA — (Gipuzkoa)

BURNIOLA, S. A.

ORMIGOITARAKO BURNI - GOGORTZAILLEAK

TETRACERO

TOR - 50

TETRATOR

Biribil arruntak

Poligono Industrial de USABAL — Urrutizkiña: 661872

TOLOSA — (Gipuzkoa)

TOLOSA

TOLOSARKERIAK

URALDEAK

Malte ditut gallurrak
argiak ez beste...

Al, egaztia ba'nintz,
gañik-gain nenbilke!
LIZARDI

AURTZO TA GAZTEENTZAKO JANTZI APAINAK,

ANE ETXEAN.

Barazki enparantzan, 1'an
MURUA TA GOROSTIDI'TAR BITORI
T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

**ISIDORO —
SANTAMARIA**

SENDAKINDEGIA TA
BEGI - IKUSMEN - GAIK

Ibar, 2

Urrut.: 661115

T O L O S A (Gipuzkoa)

ARATEGI TA TXERRIKIAK

JOSE MARIA AROSTEGI

ZURE KUTIZIA ASEKO DUAN ETXEA

A. Elósegui, 26

Urrut.: 65 19 31

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

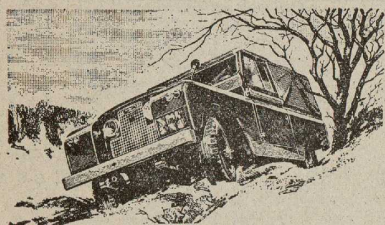
Electro - Hogar

Etixerako Elektro-makiñak
Urruti-ikus-orratzak denekikoak
Telebista-serbitzua berea

Antonio Elósegui, 8

Urrut.: 66 16 01

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

IROVISA

"LAND-ROVER"
eta "COMMER"

BERIBILLEN ORDEZKARIA

Lau gurpilletara eraman - indarra.

Chasis oso sendoa ta iraupen aundikoa.

Indarra artzeko iru tini.

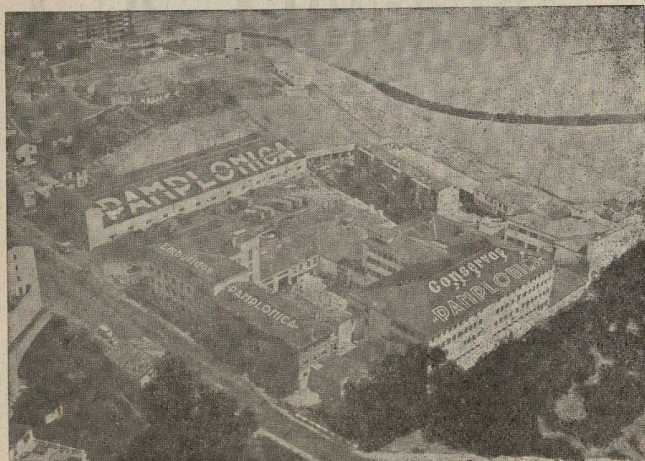
Aurrerako zortzi abiada.

Ortik du LAND ROVER'EK

Lan guzietarako, bearkizun guzietarako, alde
guzietarako aukera.

Lantegiak: ANOETA - (Tolosa)

Landolak: San Francisco, 10 — T O L O S A (Gipuzkoa)

"PAMPLONICA, S. A."

Txerrikiak

TXISTORRA, LUKAINKA, SALTIXITXAK, YORK'O
URDAIAZPIKOA, FOIE GRAS, TRIPAKI
TA TXERRI - ANKAK.

«Pamplonica»'nak dira

...uum! bai goxoak!

txerri ederrenetik

ateratakoak;

txerri - anka, txistorrak,

urdaiazpikoak.

Pamplona'ko lukainak,

saltxitxoi sendoak;

beatzak txupatzeko

auk mokaduak!

Bidebieta, 15

T O L O S A

(Gipuzkoa)

BANCO DE TOLOSA

Zure dirua zaintzeko eta danen laguntzerako

TOLOSA

Teléfs. 661203-661204-661205

Zabaleta

Langintza

P. Gorosabel, 23
Urrutizkiña: 65 13 43
TOLOSA (Gipuzkoa)

Urkola Joxe

ARATEGIA
Mayor, 11
Urrutizkiña: 651133
TOLOSA (Gipuzkoa)

Electromecánica

del Norte

MAKINAGINTZA
Sacramento, 12
Urrutizkiña: 65 16 78
TOLOSA (Gipuzkoa)

Lazarribar Oñetakoak

GIZON ETA AURREN
OINETAKOAK
C/ Arosteguieta
TOLOSA (Gipuzkoa)

Bar Zeru Txiki

EUSKALERRIKO TXALETAN
ESKU APARTEKOA
Mayor, 5
TOLOSA

Mugertza Argitaldaria

IRARKOLA LAN GUZIETAN BEREZIA
ESKUTITZ-ORDAIN-AGIRI-ESTALKI-
GAI-ZERREDA-ARGITALBEN-EDAKUNDE-TA
SAL-EROSKETAKOAK

Ensanche Lascurain Urrut.: 65 554

— T O L O S A —

Tintoreria «EDURKA»

Legorrean garbiketa eta alfonbra plantxaketa
Berdin tapizeri, manta ta beste edozein oialkiren
antolaketak.

Egunean eta bi ordu barruan presako egitekoak
artzen ditugu. Plantxaketan berezia.

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

GIPUZKOA'KO IRARKOLA EDO INPRENTA ZARRENA

ZUEN AGINDUEN ZAI GELDITZEN DA

Lopez-Mendizabal Xabier

IRARKOLA ERTILANAK - ARTES GRAFICAS

Argitaldaria - Editorial

Conde de Ibar, 6 — • — T O L O S A

BELLO

EUNAK - ARTILLEA - SEDA ALGODOIA

Soñeko Joskintza
Soñeko egiñak

Mayor, 10 — • — T O L O S A

ESKERRA LANTEGIAK

Ayertza'ar Jose Luis

Alderdi ontarako B. H. Txirringen ordezkaria. Neurria ta esanera
egindako txirringatan berezia. Montesa, Peugeot, Mobylite, G. A. C.
Aur-kotxeak marka guzietakoak. Kanpo, odartza ta esku-erakutsieta-
rako salgaiak. Atoz gure erakustegia ikustera.

Mayor, 35 y Emperador, 35 Urrutizkiña: 66 12 79

— T O L O S A —

Avelino MOKOROA

GURELESA TA INSALUS'KO URAREN
ZABALTZAILLEA

Urrutizkiña: 65 15 85

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

Arakindegia ta Txerritegia

(LOPETEGI ta ZUBELDIA'ar ANDONI)

Txekor - Egazti - Gaztai ta arkume

Jai atsegintsuak opa diegu gure bezero guztiei.
Berazki enparantza 1'an. Urrutizkiña: 661382

— T O L O S A —

“MONTES” ETXEA

BARAZKI - LANDARE ON ETA EMANKORRENAK.
EUSKALERRI TA ESPAINIA GUZIAN EZAGUNA.
NAZIO TA MUNDUKO SARIAK MAIZ IRABAZIA.

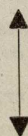
Poniente kalean — Urrutizkiña: 651820

I B A R R A (TOLOSA) Gipuzkoa

ELGA ETXEGINTZAK S. A.

San Francisco, 10 A, bajo
Urrutizkiñak: 661646-7-8

TOLOSA (Gipuzkoa)

Etxe-bizitzak saltzeko
Langelak eskeintzeko.

Tolosa'ko Ordezkaritza.

T O L O S A

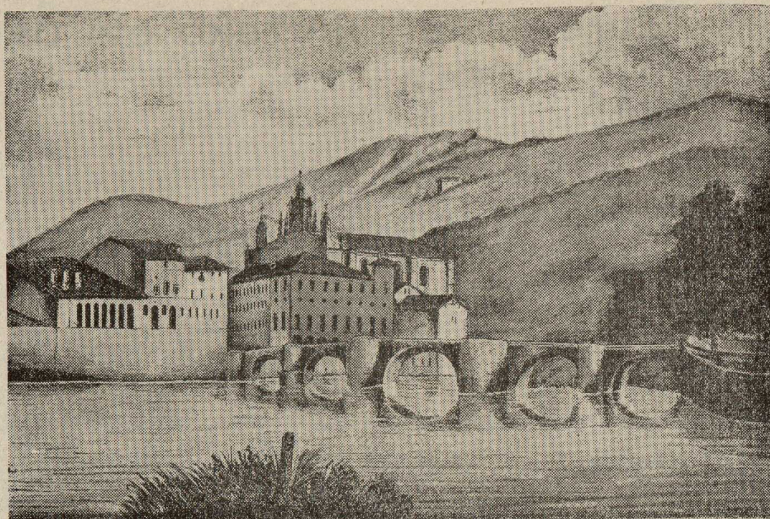
Egazti, barazki ta landare - sariketa

Emen ditugu Tolosa'ko San Juan Jaiak; jai oietan sariketa bat egingo du Tolosa'ko Ayuntamentuak, Diputazioen eta Caja de Ahorros Provincialaren babesean, illaren 21'an izango da sariketa ori. Egazti, barazki eta landareak agertuko dira sariketan.

Zerkausin, Abastosen, eta Carlos VII'ren plazan egingo da norteka ori eta onenak agertzen dituenak jasoko du saria. Tajuzkoenak zein diran maiburukoak erabakiko dute.

Tolosa'ko eta inguruko erritako nekazarien pozgarri eta esker ona azaltzeko egingo da guztai.

SARIAK AUEK IZANGO DIRA:	ABASTOS PLAZAN
	Barazkiak
ZERKAUSIA'n	1.º: 800 pezeta - diploma - kopa
	2.º: 600 " "
	3.º: 500 " "
	4.º: 400 " "
Egaztiak	Lorak
1.º: 350 pezeta - diploma	1.º: 300 pezeta - diploma - kopa
2.º: 250 " "	2.º: 200 " "
3.º: 150 " "	3.º: 100 " "
Arrautzak	CARLOS VII'ren PLAZAN
1.º: pezeta - diploma	Landareak
2.º: 150 " "	1.º: 1.000 pezeta - diploma - kopa
Konejuak	2.º: 600 " "
1.º: 250 pezeta - diploma	3.º: 400 " "
2.º: 200 " "	Beste zer-nal gauza
3.º: 150 " "	800 pezeta
4.º: 100 " "	

BERIBIL - SERBITZUA

Sarasola

Garbitu ta oliotu. Be-aldeak margoitu ta gurrupillak konpondu.

San Francisco, EDIFICIO ESTRELLA — Urrutizkiña: 681991

T O L O S A — (Gipuzkoa)

“LA PERLA”

OPILDEGIA —ETXETARA ERAMATEN DITUGO—

A Elsegui, 37 — Urrutizkiña: 651454

T O L O S A — (Gipuzkoa)

BERIBIL - ESKOLA

Balerdi

«SEAT» beribilen salmenta.

Avda. Fueros, 7 — Telefonikaren aurrean

Urrutizkiñak: 661228 ta 651771

T O L O S A — (Gipuzkoa)

BAR CAMINOS

ZEZEN-PLAZA AURREAN

Ardo Gordaillua: Zumalacarrégui, 6

Urrutizkiñak: 661182 eta 661650

T O L O S A — (Gipuzkoa)

Bar Amaya

TXANPIÑOIAK ETA ZER-NAI

BIXIGARRI, KAPE ETA
KOPETAN BEREZIA

Plaza de los Fueros
Urrutizkiña: 661224

T O L O S A

Bar Bordatxo

BIXIGARRI, KAFE ETA
EDARI FIÑAK

A. Elsegui, 42

T O L O S A

BAR CANTABRICO

MOKADU TA AKEITA
BEREBIZIKOAK

Avda. de Navarra, 6

Urrutizkiña: 661409

T O L O S A (Gipuzkoa)

Garage Arrieta

SEAT automobilen salmen-
ten ordezkaria.

Konponketak - RENAULT eta
SEAT'en beriletan artuak-be-
ribillak algeran (Alkilerrian)
eskeintzen dituzte.

P. Sta. Maria, 4
Urrut: 651483

T O L O S A
(Gipuzkoa)

HERNIO INDUSTRIAK

ZEATZKO BIURKIN FIÑAK

Metalentzako biurkinak - Buru borobil, zabal eta
abargarrangak, S. I. - Whitworth - S. A. E. (ame-
rikatarra) - Errenkadako lanetan bereziak - Gal-
tzairu-erdoigabekokin zalpetuak egiten ditu.

Usabal auzoan — Urrutizkiña 65 11 75

— **T O L O S A** —

GOZOTEGIA

Gorrotxategi

«XAXU DELIZIAK» ... EDOZEIN ATSEGINTZEKO
BEREZIAK

Idiáquez, 7

— **T O L O S A** —

MONTESA

MOTOKULTORRA

BASERRITARRANTZAT MAKINARIK OBENA

GIPUZKOARAKO SALTZALLE BAKARRA

AKERZA ETXEA

DONOSTIA Urrutizkiña 10663 — Karkizano Kalea

T O L O S A — 651512 — Gorosabel Kalea

T O L O S A

OROITARRI

Oroitarri ta irudi. Gure burubideen ta izakeraren oroitarri. Gure animaren irudi.

Animia, pake-bideetan zijoala, otz-otz geratu zan. txilleen, bakardadean, ezereztasunean.

Borondata, uste gabe, zeukan. Ta Jainkoak (orrela deritzen zailo euskeraz) egin zituan mirariak. Berak eman zizkion argi berriak. Berotasun sendoa; ez len bezelakoa, igeskaria. Esan ez ditezken gauzak erakutsi zizkion.

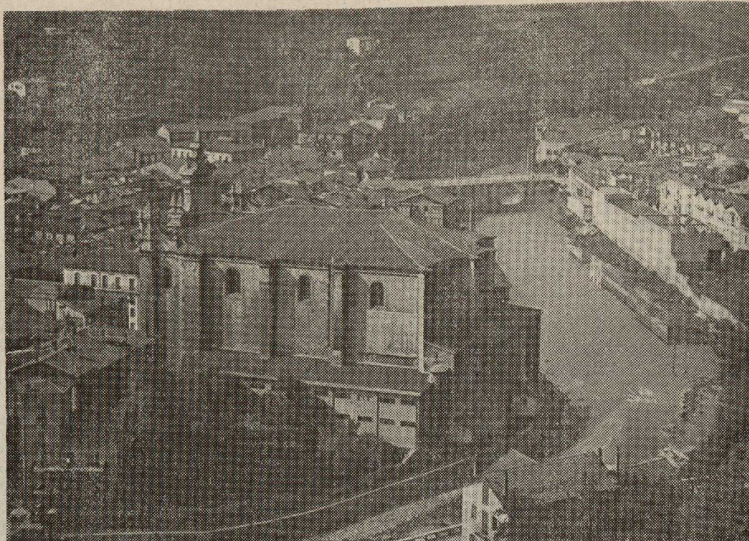
Ta, ala ere, itxaropena eman zion. Adi-danez, oraindik geiago dagola ta «beste bizitza» ortan...

Ba nuan gogoa, nere ta beste euskaldun askoen animaren irudi au ikusteko gogoa. Gogoa ta bearra. Gizakiak ikusi egin bear omen du ba; pozgarri zailona ikusi nolbalt...

Ta, etxerakoan, nere aingeru zaindari dan Matxin'ekin natorrela, umeak gure bidera...

Euskeraz ari dira. Kozkatan gelditu naiz. Ametsa, itxaropena, Jainkoaren Deia, zer ote dira ume olek?

OTALORA

Oi, zein dan ituna
bêra-bear au!
Nik ez nai eguna
biurtzerik gau!

(LIZARDI)

EUSKAL GAZTE

izan zeratenoi
zeratenoi
izango zeratenoi.

ARRIARAN

AUTO - SERBITZIO LEKUA

BUTANO - REN ZABALTZALLEA

Urrutizkiñak: Auto - serbitziona: 661408
Ofizinak: 661328
T O L O S A

Muñazabal

BURNI - GAIK, ETXEGINTZARAKOAK
SUKALDEAK, OZKIÑAK, TA ABAR...

Lechuga, 5

T O L O S A

ZAMARRIPA

ORDULARIAK — ZILLARGINTZA — URRERI — ARGIZI

Portal, 1

Urrut.ª 651786

— T O L O S A —

Jauregi'ren Industri Salgaiak

«LABHER» lan-tresnak. S. K. F. txirrilluak.
«WISCO» brontzeak.

«DUNLOP» traganarruak. «KRAFFT» sorka
riak. Kanpotiko erramintzak.
Industriako saigai guztikoak.

DOGO legungarriak.

Urrutizkiñak: 65 15 43

S. Franzisko, 3 bis

T O L O S A (Gipuzkoa)

«MOZO» ETXEA

JATEKOAK - FRUTAK - IRAUNGARRIAK - TXERRIKIAK, e. t.

Mayor, 28 — Urrutizkiña: 651870

T O L O S A — (Gipuzkoa)

MESON ATODO

TXULETA ERRETAN BEREZIA

Mayor, 33 — Urrutizkiña: 661280

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

Gaikoetxea Beribil-Eskola

MOTA GUZITAKO JANARIAK, INUN BAIÑO MERKEAGO

Conde Ibar, 1 — Urrutizkiña: 651753

T O L O S A — (Gipuzkoa)

Saturnina Lorence

F O N T A N E D A

San Juan, 1 — T O L O S A — (Gipuzkoa)

Sarritz Lantegiak, S. A.

Makiñak konpondu ta berritzeak: Lurra
zulatzekoak. Erri-Langintzaratakoak

Gurpil ta pirrillak - Ur-zapalluak - motorrak.

Apartado, 12

Urrut.ª 66 18 92

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

“KAIZ” GARBIKETA LEGORREAN

ETXETARA SERBITZUA

LAN ZAILLETAN BEREZIA

Jardines del Arbol de Guernica, 3

Urrut.ª: 66 16 18

T O L O S A

BAR RESTAURANTE

Pollitena

BIXIGARRI TA EDARI
FINAK

Herreros, 12 - Tel. 661418

T O L O S A

Ignazio Garmendia

ARGIZARI TA JAN-EDAN
SALMENTA

Mayor, 1

Urrutizkiña: 651712

T O L O S A

(Gipuzkoa)

Telleria

OIALAK ETA EUSKAL
KAIKUETAN BEREZIA

Berdura Plaza, 4

T O L O S A

Clínica San Miguel

(LARRAMENDI)

SENDALARIA)

Lazkao - bidean

B E A S A I N

(Gipuzkoa)

TOLOSA

TOLOSARKERIAK

Kulpaduna billatzen

«Ataun», esaten genion. Bere erritik Tolosa'ra etorri zanean, tautik ere ez zekian erderaz, baiñan zerbait moldatzen ikasi zuan. Nolanai ere, esan dezakegu, euskeratsa zekiten eguziti eta sereño gutxi ezagutu ditugula errian, eta gutxi oien artean bat, bera. «Ataun» famoosa egin zan bere serenotzan, batezere parrandisten artean. Bein gaberdi ondoreneko ixanbil guzietan, bera bearearrezkoa izaten zan. Tentatu ere egiten zuten, Umore onekoa zan eta bere xelebrekeriak ba-zitun, baiñan baita ere bere asarrea agertzen ba-zekin bear zanean. Danekin asarre eta danekin adiskide ibili oi zan.

Makñabat kafe, kopa eta puru artuak zitun parrandista batzuen eskutik, tabernetako eskaratz illunetan...

Aren esanaldiak ez dira aaztuko Tolosa'n.

Bein, «Gorriti Antzokia»'ko erre-bueltan berebil bi «txoko» egin zuten. «Ataun» iritzi zanerako esan zioten alkarri berebil bien txoferrak, bai esan epelak. Erderaz ari ziran, eta «Ataun»'ek erderaz gal-detu zien:

—Zer gertatzen da emen?

—Ori da kulpantea! —batek zion—.

—Ez, ez! Ori da! Ni nere esku-bitik nentorren— besteak.

—Ez ni nentorren.

Eta etengabeko erritaldian jarraitzen zuten huzaroan, kulpantea nor zan erabaki gabe, «Ataun»'en alegiñak pakea jartzeko eta gauzak nuzenbidean ipintzeko alperrikakoak ziran. Asarretu zan, beraz, eta justizia egin naiean, azkenik, onela mintzatu zan:

—Askeneko! Zein da emen erruduna?

—Edukazio gabeko ori! batek.

—Ez jauna, urde ori dala merio izan da-besteak.

Eta berriro liskar bizian asi ziran. Orduan, arpegi asarrena jarrita, deadartu zuan:

—Tengan errespeto a autoridad! Con tantos barriketas y zitalkeris no vais a «aser» cosa buena Para «aser» justizia, contestar a autoridad, si no queréis que ande matilla! Y, silencio!

Ililik gelditu ziran danak. Eta ixilaldi artan, «Ataun», en abotsa garbi entzun izan zan:

—«Aber» txoperes! Quien ha «chocao» primero?

«UXOLA»

Garage YOLA

SEAT ETA RENAULT BERIBILLETAN AITUA

Plaza 11 de agosto, bajos

Urrut.: 66 18 55

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

Garmendia 'tar Juan

«LA POLAR»

seguruen ordezkaria

A. Elozegi, 32

Urrutizkiña: 651733

TOLOSA

Joskindegia ta soñekogintza Michelena

Jardines del Arbol de Guernica, 3 Urrutizkiña: 651670

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

BEOTIBAR

ETXETARAKO ELEKTRIKA-MAKINAK ETA ERREDIZAK

Beotibar, 1

Urrut.: 66 11 85

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

RICHARD ARGAZKI-LANAK

Av. de los Fueros, 10

Urrut.: 66 16 00

TOLOSA — • — (Gipuzkoa)

BERAZUBI GARAGEA

SEAT'en Serbitzu legezkia

Eska-ala ematen ditugu

Ordaintzeko erreztasun aundiak

Urrut.: 66 12 90

TOLOSA (Gipuzkoa)

BAR - RESTAURANTE

Uranga

Gorosabel, 18

Urrut.: 661406 - 651248

TOLOSA

(Gipuzkoa)

ELOLA Muebles

ATOZ GURE ERAKUSTEGIA
IKUSTERA

Plaza 11 de Agosto, 2

TOLOSA

Calzados MARTA

OINETAKOTAN APARTA

Boñifere ez dira egiten
zarta

A. Elozegi, 24

TOLOSA

Pedro ZUBILLAGA

MAKINAZKO LANTEGIA

Makñia - konponketa guziak - Dorretako Erloju ta Kanpal-uztarri zuzentzeak - Kanpalak berez lanean jartzeko moldaketak.

Larramendi, 6 Urrutizkiña: Lantegikoa: 651239. Etxekoa: 661654

TOLOSA — (Gipuzkoa)

“ARTETA”

EKINTZA

NAZIO BARRUKO TA MUNDU GUZIKO ERAMAN-EKARRIAK

Crt. Leáburu — Urrutizkiña: 661024

TOLOSA — (Gipuzkoa)

APAINGARRIAK - GUARNICIONERIA

Abere-tresna egoki eta oso onak - Maleta, zorro boltsa ta gerrikoak.

MARTIN JAIME

Conde de Ibar, 2 — Serkausi kalean

TOLOSA — (Gipuzkoa)

“TOLOSA”

GARAJEA

«AUTHI»'ren zabaltzaille legezkia

«MORRIS» - MG. 1.300 - MINI 1.000

Erakustegi ta salmenta: San Francisco, 10 — Urrut.: 651911

Lantegi ta serbitzua: Pl. Gorriti, Urrut.: 651011

TOLOSA — (Gipuzkoa)

T O L O S A

Gure

"San Juanak"

Tolosa'ko seme-alabok etxea jupurditik atera bearra degu aurten San Juanetan. Jalak, jolasak, ikusgarriak, abestiak... Zer eztegu egun oietan? Denetik ugari eskeintzen zaigu erriko izena oso goi geldi dedin eta erritar guztiok, jostaketaz ase gaitzen.

Aurrez, giroa berotzeko-edo, EA-SO abestaldiak eman zion asiera illaren 14'garrenean. Leidor Zinean, arratsaldeko 8'tan izan genduan kanta-aldi zoragarria. Usandizaga, Bastida, Smetana, Alexandrof, Busca Sagastizabal, F. Madina, Sorozabal eta beste musikariren lanak EASO abestaldeak dakian bezela eskefili zizkigun.

Gerora, 21'garrenean asi ta 25'garrenerarte or datoz bata bestearen ondoren, goizeko biribilketak Txistu, Lizarra'ko duntziñeak, eta erriko Orkestinak eta Eresbatzak eginalean gure belarriak gozatzin.

Uretako kirolak ere bere lekua izango dute gure ibaian. Zezenak ezin palta. Abere-Azoka ere neka-

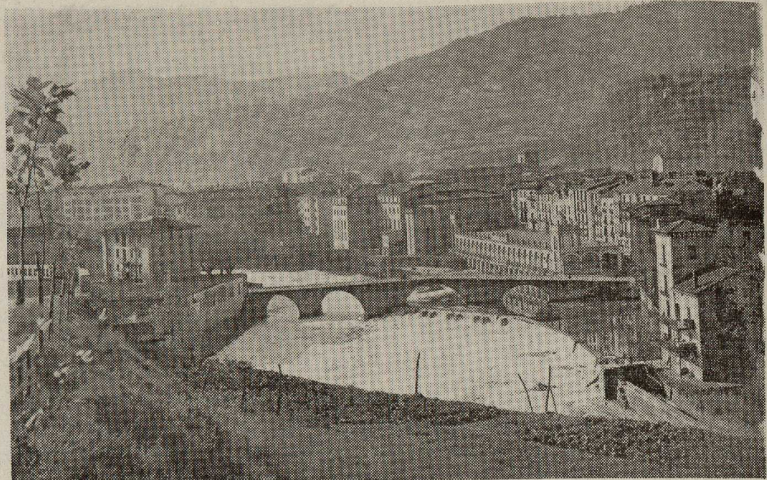
zarien piztugarri izango da. Gazteen Jostaketak Fueroen Enpatan, Bolu-jokoak eta toka-lel-sak, 23'garrenean, gabeko zortzi-retan, Bergara'ko Antzerki-taldeak EUSKAL ANTZERKIA eskefiko digu Iparragirre Antzokian: ARGIXPI BAT izeneko. Lan au, Aldo Benedetti'k idatzia ta Txomin Amasorrain'ek euskeratua da.

Elizkizunak gain-gaithekoak. Meza Nagusitara erriko agintariak agertzen dirala. Itzaldia erriko seme dan Aita Jerman Azurza'k egingo du.

25'garrenean, AUREN JAIALDIA ospatuko degu. Txontxongillo, suzko xiri ta abar. Ta azkenean, guzia borobiltzeko, Donosti'ko Orkestra Simfonikak, erriko seme dan Bello Portu jaunak zuzenduta, eres-sona eskefiko digu, Marini Aspiazu bakar-jaille dala bere arparekin.

Tolosa, beti Tolosa! Erritar guztiok kalera!

E. N.

GALPARSORO BURNIKITEGIA

Eragiteko ugela eta aldatzaileak — Amianto, kojine, makutxo ta eutsigarriak-gomazko odiak, lan-tresnak, tornillu, ur-giltza ta burnikitegi oro.

P. Gorosabel, 30 — Urrutizkiña: 651506 - 661183

T O L O S A — (Gipuzkoa)

BENITO EZKERRO

BOTILLETAN SARTUTAKO ARDO AUKERAKOAK, ORAINGO TA BETIKOAK.

ARDO TAEDARI BIZIAK

Gordailua: Zumalacarrégui, 3 — Urrut.: 651866

Langela ta Etxea: Urrut.: 651658

T O L O S A — (Gipuzkoa)

DAVANA

M. AYERTZA GARAJEA

AMERIKETATIK EKARRITAKO IBILGAILURIK EDERRENA GIPUZKOA TA NAPARROAN ZABALTZEKO ORDEZKARIA.

Cta. Pamplona s/n. — Urrutizkiña: 661025 - 651481

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

Ama - Pur

AGIRREZABALA ANAIK

PAPEL MARGOZTU COLOWALL
ERTIZKO KRISTALEN ORDEZKARITZA

San Francisco, 8 — Urrutizkiña: 66 18 56

T O L O S A — • — (Gipuzkoa)

TORNILLUTEGIA
ETXEGINTZARAKOAK
BURNI NEURTUAK

BURNI-LANGINTZARAKOAK
EBAKITZEKO TRESNAK
UGELAK ETA PIRRIKARIAK

KELVINATOR BANATZAILLEA.—Otza industri-bidez Aide egokitua

Aukerarik ederrena, sukaldeko makinetan eta Otza sortzeko apailuetan.

Tximist-Indar bidez lan egiten duten makinak, zure etxerako neurri-neurrian eskefiliak.

LA INDUSTRIAL

DANETARIKO SALGAIAK

Lechuga, 3 — Urrut.: 651718
T O L O S A — (Gipuzkoa)

BAR BASARRI

IRUN EZ BEZELAKO PIPARRAK
ZURE GOZAGARRI

Plaza Justicia, 2 — Urrut.: 661436
T O L O S A — (Gipuzkoa)

"Izaskun" DROGATEGIA

Margozkiak eta paper margoztuak — Esku-erakutsietarakoak

División Azul, 12 — Urrutizkiña: 651036

T O L O S A — (Gipuzkoa)

Elizaran

Lechuga, 4

Urrutizkiña: 651320

T O L O S A
(Gipuzkoa)

Artolazabal'dar Antxon

ERREDIZAK ETA TRESNAK, ZURE
ESKE TA GOGORA EGINGO
DIZKITZUN AROZTEGIA
Montetxe, 1 — P. Larramendi
Urrutizkiña: 66 16 86
T O L O S A (Gipuzkoa)

BAR "El Cielo"

MOKAU

GOXOETAN AUKERA

Mayor, 19

Urrutizkiña: 661415

T O L O S A
(Gipuzkoa)

INSALUS

Urik garbiena ta osasungarriena

T O L O S A

Iñauteri jaietako abestiak

LANGINTZARAKO
SAL - GAIK

ITURRALDE BURNITEGIA

Pablo Gorosabel, 28
Urrutizkiña 651972

T O L O S A

Ezeiza

OPILGINTZA - GOZOTEGIA
TA
IZOZTEGIA

P. Gorosabel, 34
San Francisco 8

Urrut.: 651507

T O L O S A
(Gipuzkoa)

MIKELETIAK

Mikeletiak
gizon apain eta jantziak
gure bearra ba-zeu'tek
Tolosa'ko erriak.

Txin-txin entzun zak igito
bestela nere ollarra
Gipuzko'tik jun da kito
ik egingo dek ito!

Txin-txin baserriko jauna
kobratzen nator zugana
diputazioentzat ori...
guretzat tragox bana.

Gera Iñauteri zale
kesketan dagonak alde
jaiotzetik izandu gera
gure erriaren alde.

Txin-txin gabilta alaisu
erriarekin batetsu
danentzat degu umoria
neskentzat... milla muku.

Txin-txin egin
media vueta
ezkubi ta eskerreta
Itxoiten dago
sagardoa eta
txuleta erreta.

GOIZ-ERESIA

Jeiki guztiok goiz kantaren soñura
eta ez galdu ondoren datorrena
danbolin otsak eta txaranga alaiak
egin dezaten gure gozarena
Tolosar legez edari ta janaz
berdinu zugan ondoren barrena
ta zabaldu gure umore ona
jun dedin pozik onuntz datorrena

Jeiki jeiki oi ortatik
gaur tolosarrak
Iñauteriak beti
alaitzen gaitu guztiz
Jeiki jeiki oi ortatik
gaur tolosarrak
guazen festara danok goizetik.

TOLOSAKO NESKATILLAK

Aii Tolosa'ko neskatillak
txit alai gaude gaur mutilak
Arpegi eder, soñez fiak
zeratelako atseginak.

Zurekin nai det gaur dantzatzia
zu maitatu ta eskondutzia,
gu biok beti Iñauteria
izaten ba-zeira nere ematzia.

ARATEGI TA TXERRIKIAK

AGIRREZABALA

Plaza Verdura, 2 — Plaza Abastos
Urrutizkiñak: 661103 - 661036
Etxekoa: 651482

T O L O S A — (Gipuzkoa)

ZABALKUNDE - BIDEAK

DISKOAK ETA EUSKAL LIBURUAK

San Francisco, 1 — Urrutizkiña: 661140

T O L O S A — (Gipuzkoa)

ELOSEGI

TXAPELAK

SANTA MARIA, 4

T O L O S A — (Gipuzkoa)

MARCEL

ILLE-APAINKETA GAIK

Santa Clara, 7 — Urrut.: 661432

T O L O S A — (Gipuzkoa)

«Iruña» Akeitetxea

JOSE MANUEL FERNANDEZ

Bixibarriak eta edari piñak

Urrutizkiña: 661492

T O L O S A — (Gipuzkoa)

SOBERANO

Ai... ta alako
gizonentzat,
ala ere!

GONZALEZ BYASS

BAI, EDARI APARTAI

